

Handläggare: Emily Tjäder
Telefon: 08-508 28 741Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden,
2021-02-16, p. 7

Verksamhetsplan 2021 för Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till beslut

1. Godkänna förslag till verksamhetsplan 2021 samt överlämna den till kommunstyrelsen
2. Hos kommunstyrelsen begära omslutningsförändring med 34,1 mnkr för ökade kostnader och intäkter för tillsyn, miljöövervakning och externt finansierade projekt
3. Ansöka om budgetjustering med 4,6 mnkr ur central medelsreserv 2 i kommunfullmäktiges budget för framtagande av lokala åtgärdsprogram i prioriterade vattenförekomster under 2021 enligt bilaga 5
4. Ansöka om budgetjustering med 0,5 mnkr ur central medelsreserv 2 i kommunfullmäktiges budget för genomförande av prioriteringsstöd för naturvårdsskötsel som gynnar biologisk mångfald enligt bilaga 6
5. Godkänna förvaltningens förslag till tillsynsplan för tillsyn enligt miljöbalken enligt bilaga 2
6. Godkänna förvaltningens förslag till tillsynsbehovs-utredning för miljöbalkstillsyn enligt bilaga 3
7. Godkänna förvaltningens förslag till kontrollplan för livsmedelskontrollen enligt bilaga 4
8. Godkänna förvaltningens förslag till miljöövervakningsplan enligt bilaga 7
9. Godkänna förvaltningens internkontrollplan med väsentlighets- och riskanalys inklusive system för intern kontroll enligt bilaga 8
10. Godkänna förvaltningens förslag till kompetensförsörjningsplan enligt bilaga 9
11. Godkänna förvaltningens plan för upphandling enligt bilaga 10
12. Justera beslutet omedelbart

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Anna Hadenius
FörvaltningschefMikael Nyberg
Avdelningschef

Nämndens ekonomi och verksamhet

Kommunfullmäktige har beslutat om en ekonomisk ram för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2021 som uppgår till 226,4 mnkr i kostnader och 96,1 mnkr i intäkter, det vill säga en nettobudget om 130,3 mnkr. Förvaltningens förslag till verksamhetsplan för 2021 innebär en balanserad budget som framgår av bilaga 1, SLK:s blankettset.

Verksamhetsplanens struktur

Verksamhetsplanen utgår från kommunfullmäktiges budget med den övergripande inriktningen *Möjligheternas Stockholm*. Budgeten har tre inriktningsmål;

- En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Under var och ett av inriktningsmålen redovisas kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Verksamhetsplanen är ett konkret planeringsdokument genom redovisningen av de aktiviteter som ska genomföras under respektive nämndmål. Mål, indikatorer och aktiviteter kopplade till mål och etappmål i stadens nya miljöprogram är införlivade i den ordinarie nämndmålsstrukturen och redovisas därför under olika avsnitt i verksamhetsplanen. Likaså är åtgärder som syftar till att nå målen i Klimathandlingsplan 2020-2023.

Till verksamhetsplanen bifogas tillsynsplan för miljöbalks-tillsynen, behovsutredning för miljöbalkstillsynen samt kontrollplan för livsmedelskontrollen. Därefter redovisas en miljöövervakningsplan, en internkontrollplan inklusive en väsentlighets- och riskanalys samt en kompetens-försörjningsplan. Även en plan för upphandling biläggs verksamhetsplanen.

Viktiga uppgifter under 2021

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fortsatt en aktiv roll i stadens arbete med att uppnå målen för bostadsförsörjningen, där en hållbar och hög genomförandetakt är särskilt prioriterad. Tillsynen är planerad att genomföras i enlighet med tillsynsplanen för miljöbalken (bilaga 2) och

kontrollplanen för livsmedelskontroll (bilaga 4), även om anpassningar och prioriteringar med anledning av den pågående pandemin kan behöva göras. Arbetet mot livsmedelsfusk och den riktade bostadstillsynen utvecklas ytterligare. De kontroller som inte hann utföras under 2020 med anledning av trängseltillsynen planeras att utföras under 2021 om motsvarande resurser tilldelas nämnden. Förvaltningen har då möjlighet att stärka upp med extra personella resurser.

Arbete kopplat till stadens näringslivspolicy är prioriterat, och arbete sker fortlöpande med att se över processer för att förenkla för stadens verksamhetsutövare.

Miljöövervakning av bland annat luft och vatten fortlöper och under 2021 fortsätter arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster, där ett antal program väntas färdigställas för politisk behandling. En handlingsplan för bad ska också tas fram under året, med tydliggörande över vilka platser som framgent kan bli lämpliga som badplatser om åtgärder genomförs. Arbetet med biologisk mångfald intensifieras genom de stadsdelsvisa åtgärdsprogrammen.

Ambitionsnivån i stadens klimatarbete ökar än mer under 2021, med exempelvis ett ökat fokus på frågor som rör klimatomställning. Bland annat utökar förvaltningen stödet till förvaltningar och bolag vad gäller uppföljning och implementering av åtgärder i stadens klimathandlingsplan och beräkningsmetoder för byggmaterials klimatpåverkan ska vidareutvecklas. Även spetsteknik för energieffektiva och klimatsmarta stadsdelar ska utredas.

Kommunikationen kring miljö- och klimatfrågor är central för miljöprogrammets förutsättningar att genomföras och för att kunna nå målet om ett fossilfritt Stockholm 2040. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB ansvar för delar av den stadsövergripande kommunikationen. Förvaltningen inrättade under 2020 en kommunikationsavdelning och under 2021 fortsätter arbetet med att utveckla en väl sammanhållen och målgruppsanpassad kommunikation kring nämndens ansvarsområden. Flera kommunikationsinsatser planeras också under året, bland annat en kampanj om kemikalier med ungdomar som målgrupp.

Förvaltningen intensifierar också digitaliseringsarbetet, med en rad aktiviteter kopplat till förvaltningens strategiska färdplan för digitalisering. Förstudier för möjliga

digitaliseringsprojekt ska genomföras, och strukturer för innovation tillskapas.

Av kommunfullmäktige beslutade satsningar

Nedan redogörs för de områden som nämnden erhållit extra medel för i budget.

- *Giftfria förskolor och skolor.* Webbutbildningen för kemikaliesmart förskola uppdateras i enlighet med den uppdaterade vägledningen som lanserades 2020. En vägledning för skola tas fram och kommer att göras digital med olika rum för olika delar av skolan. För att ge vägledning kring byggmaterial i förskole- och skolmiljöer görs provtagningar och analyser av material; både sådant som används i pågående byggprojekt och sådant som finns inbyggt i lokalerna sedan tidigare. Förekomsten av kemiska ämnen i inomhusmiljön kommer att mätas i några utvalda skolor och förskolor, bland annat i samband med ombyggnad/renovering. Arbetet sker i nära samarbete med utbildningsförvaltningen, SISAB och stadsdelarna (förskola).
- *Samordning biologisk mångfald, stärkt naturskötsel.* Förvaltningen kommer att tillsätta resurser för samordning av insatserna enligt handlingsplanen för biologisk mångfald så att planens ambition om stärkt biologisk mångfald kan förverkligas.
- *Transportcentrum, ökad elektrifiering av fordonsflottan och övergång från fossila drivmedel.* Förvaltningen ska stödja nämnder och bolagsstyrelser med miljö- och klimatkrav vid upphandlingar där fordon och tjänster som inkluderar fordon och transporter ingår (gäller bilar, lastbilar, entreprenadmaskiner, arbetsfordon, parkskötselverktyg med mera). Stödet gäller vid såväl framtagande av krav som vid uppföljning och utvärdering. Inför varje upphandling ska möjligheten att skärpa kraven undersökas till exempel för att spegla en pågående teknikutveckling. Vidare ska förvaltningen i samarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser ta fram en laddplan för Stockholm. Laddplanen ska vara ett samlat dokument för ökad elektrifiering med nya kort- och långsiktiga mål för publik laddning, riktlinjer för att öka andelen laddning i befintliga fastigheter i stadens ägo, åtgärder för innovativ gatuladdning med mera.

- *Digitalisering, kommunikation, information och klimatpikten.* Miljöförvaltningen kommer att fortsätta arbetet med digitalisering genom implementering av åtgärder utifrån den strategiska färdplan för digitalisering, automatisering och AI på miljöförvaltningen som färdigställdes våren 2020. Kommunikationen ska bidra till att såväl verksamheter som invånare kan agera i linje med ökad miljönytta. Insatserna fokuserar på att öka kunskapen på ett sätt som går att översätta till konkreta beteendeförändringar. Förvaltningen ansvarar också för genomförandet av Klimatpiktens aktiviteter liksom dess internationella nätverk City Business Climate Alliance (CBCA) i samverkan med miljö- och klimatroteln.
- *Målpunkter i naturreservat och handlingsplan för bad.* Förvaltningen ska öka tillgängligheten till reservatens målpunkter genom informationsinsatser gällande cykling, eldning och hundar, samt deltagande i Friluftslivets år. Rofyllda naturmiljöer för återhämtning ska tillgängliggöras för fler invånare i projektet Guide till tystnaden 2.0. Förvaltningen ska även ta fram en handlingsplan för bad; planen ska vara framåtsyftande och visionär och kopplas till arbetet med förbättrad vattenkvalitet enligt de lokala åtgärdsprogrammen för vatten samt förorenad mark och andra parametrar som påverkar möjligheten till bad.
- *Handlingsplaner mot mikroplast och för minskad plastanvändning.* Ett förslag till handlingsplan för minskad plastanvändning i syfte att minska mängden fossil plast som går till förbränning kommer att presenteras för nämnden kring sommaren 2021. Arbetet sker i samverkan med berörda nämnder och bolag. Handlingsplanen för minskad spridning av mikroplast antogs i kommunfullmäktige i januari 2020. Implementering av åtgärderna i planen pågår och miljöförvaltningen samordnar arbetet.
- *EU-projekt och innovation.* Förvaltningen kommer att stödja stadsledningskontoret med att initiera minst ett innovativt EU-projekt som ska möta behoven i klimatomställningen. Förvaltningen deltar också i Digital Demo genom projektet IWater som syftar till

att mäta vattenkvalitet i realtid i stadens ytvatten. Förvaltningen deltar också i kompetenscentret Drizzle, ett av VINNOVA:s åtta kompetens-centrum för forskning i världsklass inom områden viktiga för Sverige. Syftet är att utveckla banbrytande, forskningsbaserade dagvattenlösningar som minskar risken för översvämningar i städer och som minimerar föroreningsbelastningen på sjöar och vattendrag.

- *Utredningsgrupp för riktad tillsyn av fastighetsägare.* Arbetet med riktad bostadstillsyn i socioekonomiskt utsatta områden ska utvecklas med avseende på metod och urval i syfte att säkerställa ett kvalitativt urval av fastigheter och områden för riktad bostadstillsyn. Arbetet förväntas leda till större träffsäkerhet i urvalet av tillsynsobjekt och förbättrad inomhusmiljö för boende i socioekonomiskt utsatta områden. Fokus för tillsynen är ventilation, fukt och mögel, skadedjur och låg temperatur.
- *Samordningsansvar för att motverka nedskräpning av sjöbottnar.* Förvaltningen kommer att samordna arbetet i syfte att förhindra att skräp hamnar i stadens vatten. Arbetet kommer att ske tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB, trafikkontoret, exploateringskontoret, stadsdelsförvaltningarna samt Stockholms Hamnar. En närliggande aktivitet till detta arbete kommer att vara genomförandet av en informationskampanj.
- *Miljö- och klimatmärkning för inköpssystem och uppföljning av kranmärkning.* Förvaltningen kommer att bistå serviceförvaltningen i att utreda förutsättningar och kostnader för att upprätthålla en miljö- och klimatmärkning för stadens inköpssystem. Parallellt fortsätter arbetet med att utveckla ett system för märkning av kemikaliesmarta val i inköpssystemet. Förvaltningen kommer under 2021 även följa upp i vilken utsträckning som staden köper in flaskvatten och utvärdera om kriterierna för kranmärkning uppfylls.
- *Klimatomställning, ökat stöd till förvaltningar och bolag – fossilfria byggarbetsplatser och minskat byggavfall.* Förvaltningen kommer att stödja bolag och förvaltningar i uppföljning och implementering av

åtgärder i stadens klimathandlingsplan, stödja byggande bolag i det fortsatta arbetet med LCA i byggprocessen och utreda kravnivå för byggmaterials klimatpåverkan samt stödja bolag och förvaltningar i implementering av stadens kommande handlingsplan för cirkulärt byggande.

Aktiviteter beslutade av kommunfullmäktige

Nedanstående aktiviteter har beslutats av kommunfullmäktige för miljö- och hälsoskyddsnämnden och ska leda till att kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdet uppnås. Aktiviteterna nedan är indelade i aktiviteter som miljö- och hälsoskyddsnämnden har huvudansvar för samt aktiviteter där andra nämnder eller bolagsstyrelser har huvudansvar.

Aktiviteter där miljö- och hälsoskyddsnämnden har huvudansvar;

- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska, med stöd av trafiknämnden och i samarbete med de nämnder och bolagsstyrelser som äger parkeringsplatser, ta fram riktlinjer för anläggande av el-laddplatser i befintlig bebyggelse med krav på minst 20 % laddplatser. Miljöförvaltningen kommer att leda arbetet med att ta fram riktlinjer för anläggande av el-laddplatser i befintlig bebyggelse och inkludera detta i en laddplan för Stockholm.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska genomföra en uppföljning av kranmärkningen av stadens verksamheter. Förvaltningen kommer under 2021 följa upp i vilken utsträckning som staden köper in flaskvatten och utvärdera om kriterierna för kranmärkning uppfylls.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram en kravspecifikation för upphandling av naturskötsel. Kravspecifikationer kommer att utformas så att krav ställs på naturvårdskompetens utifrån skötselbehov i stadens naturmiljöer. Arbetet kommer att ske i samverkan med trafikkontoret och stadsdelarna.*
- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med fastighetsnämnden ta fram en handlingsplan för hur*

långsiktiga investeringar i solpaneler på stadens fastigheter skulle kunna användas för att såväl minska stadens energikostnader och reducera stadens fossila avtryck. I samverkan med fastighetskontoret kommer förvaltningen att ta fram en handlingsplan för fastighetskontorets byggnader.

- *Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska implementera handlingsplan för minskad plastanvändning. Ett förslag till handlingsplan kommer att presenteras för miljö- och hälsoskyddsnämnden kring sommaren 2021 för att sedan hanteras för beslut i Kommunfullmäktige under hösten. Ett förberedande arbete för implementering görs genom att förslaget till handlingsplan och de åtgärder som den innehåller förankras med de ansvariga nämnderna och bolagen under framtagandet.*

Aktiviteter där andra nämnder eller bolagsstyrelser har huvudansvar;

- *Trafiknämnden ska tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stads Parkerings AB ta fram nya mål och handlingsplaner för publik laddinfrastruktur efter 2022. Förvaltningen kommer att medverka med expertis i framtagandet av nya mål och handlingsplaner för publik laddning. Arbetet kommer att inkluderas i en laddplan för Stockholm som tas fram under året.*
- *Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd ska leda, samordna och under 2021 påbörja etableringen av en ny kulturplats i Snösätra industriområde i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, kulturnämnden, trafiknämnden och stadsbyggnadsnämnden och i dialog med aktörerna i Snösätra. Miljöförvaltningen ska bistå med kunskap och råd i fråga om risk för störningar med anledning av kulturplatsen och dess utformning, hantering av markföroreningar och andra miljöstörningar på platsen och eventuell påverkan på Rågsveds naturreservat.*
- *Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden kartlägga utbildningsbehov kopplade till stadens mål om att Stockholm ska vara en fossilbränslefri stad 2040 och en fossilbränslefri*

organisation 2030. Förvaltningen kommer att bistå arbetsmarknadsförvaltningen med kartläggning.

- *Exploateringsnämnden ska, tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden, upprätta en prioriteringslista över förorenade områden som inte är föremål för exploatering, men som är i behov av sanering. Förvaltningen kommer att bistå exploateringsnämnden i framtagandet av denna prioriteringslista.*
- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, trafiknämnden, äldre- och socialnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholms hem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB implementera handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor. Förvaltningen kommer att medverka i implementeringen av handlingsplanen för klimatanpassning genom expertstöd till nämnder och bolag, där stöd till stadsdelsnämndernas åtgärdsarbete kommer att prioriteras. Förvaltningen kommer att delta i olika arbetsgrupper kopplat till genomförande av handlingsplanens typåtgärder, där fokus bedöms ligga på metodutveckling, pilotprojekt och kommunikation. Miljöbarometern kommer att vidareutvecklas för redovisning av stadens arbete med klimatanpassningsåtgärder, med fokus på skyfallsåtgärder under 2021.*
- *Servicenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden, utreda förutsättningar och kostnader för att upprätthålla en miljö- och klimatmärkning för inköpssystem med tillhörande arbetssätt. Förvaltningen kommer att bistå serviceförvaltningen i att utreda förutsättningar och kostnader för att upprätthålla en miljö- och klimatmärkning för stadens inköpssystem. Parallellt fortsätter arbetet med att utveckla ett system för märkning av kemikaliesmarta val i inköpssystemet.*
- *Kommunstyrelsen ska med stöd av miljö- och hälsoskyddsnämnden och andra berörda nämnder och bolagsstyrelser initiera ett projekt med EU-*

finansiering som ska möta behoven i klimat-omställningen. Förvaltningen kommer att stödja stadsledningskontoret med att initiera minst ett innovativt EU-projekt som ska möta behoven i klimatomställningen.

- *Servicenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda upphandlingskrav gällande måltidstjänster i syfte att minska miljö- och klimatpåverkan. Förvaltningen kommer att bistå serviceförvaltningen med att utreda upphandlingskrav för måltidstjänster som en fortsättning på stödet med upphandlingskrav för livsmedel. Förvaltningen kommer även att ta fram kravspecifikationer kopplade till handlingsplanen för biologisk mångfald.*
- *SISAB ska med stöd av Stockholms Stadshus AB och miljö- och hälsoskyddsnämnden jämföra miljöprogrammet med standarden i Miljöbyggnad Silver och bolagets projekteringsanvisningar, och utifrån stadens miljöprogram tillsammans med krav på god och hälsosam inomhusmiljö identifiera och ta fram en kravnivå för nyproduktion inom staden. Förvaltningen kommer att bistå SISAB med jämförelse mellan stadens miljöprogram och kraven i Miljöbyggnad silver inom förvaltningens expertområden energi, inomhusmiljö och kemikalier som underlag för ny kravnivå för nyproduktion av skolor i staden. Miljöförvaltningen bistår med kunskap om hälsopåverkande aspekter i inomhusmiljön såsom ventilation, fukt- och mögel, radon, buller m.m. och vilka lagkrav som gäller, samt om energiförbrukning i byggnader och hållbara materialval.*
- *Utbildningsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden genomföra en kampanj om kemikalier med ungdomar som målgrupp. Miljöförvaltningen bistår i planering, genomförande och uppföljning av kampanjen som är en av åtgärderna i stadens kemikalieplan. Arbetet kan exempelvis bestå av konceptutformning, spridning i förvaltningens informationskanaler och metoder för utvärdering. Insatserna bör utformas på sådant sätt att kommunikationen kan förvaltas och fortsätta spridas efter genomförd kampanj.*

- *Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta en kostsamordnande funktion med ansvar för samordning och styrning av livsmedel. Förvaltningen kommer att bistå stadsledningskontoret med miljö- och klimatkompetens vid inrättandet av en kostsamordnare.*
- *Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden förslå organisationsförbättringar i tillstånd- och tillsynsprocesser i syfte att erbjuda en sammanhållen och förenklad myndighetsutövning. I detta ska särskilt beaktas samverkan mellan tillståndsverksamheten och stadens alkohol, narkotika, doping och tobaksförebyggande (ANDT) arbete. Förvaltningen ska bistå Kommunstyrelsen med kunskap om förvaltningens tillsynsområden och hur förvaltningens ansvarsområden förhåller sig till närliggande tillsynsområden där tillsyns- eller prövningsansvaret ligger på annan förvaltning. Förvaltningen ska vidare föreslå förändringar i ansvarsfördelningen av tillsyns- och prövningsansvar inom staden som kan bidra till förenklade processer för näringslivet. Förvaltningen kommer att arbeta aktivt med att implementera de aktiviteter som föreslås inom ramen för ”rätt väg in”, bl.a. genom att i större utsträckning nyttja serviceförvaltningen för att förenkla för företag.*

Samverkan

Verksamhetsplan för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2021 har samverkats med arbetstagarorganisationerna den 11 januari 2021. Arbetstagarorganisationerna förklarar att de inte har något att erinra mot föreslagen verksamhetsplan inklusive bilagor.

Bilagor

1. SLK:s blankettset för VP 2021
2. Tillsynsplan för tillsyn enligt miljöbalken
3. Tillsynsbehovsutredning avseende miljöbalkstillsyn
4. Kontrollplan för livsmedelskontrollen
5. Underlag för äskande av medel från CM 2 för framtagande av lokala åtgärdsprogram i prioriterade vattenförekomster under 2021

6. Underlag för äskande av medel från CM 2 för genomförande av prioriteringsstöd för naturvårdsskötsel som gynnar biologisk mångfald
7. Miljöövervakningsplan 2021
8. Internkontrollplan och väsentlighets- och riskanalys inklusive system för intern kontroll
9. Kompetensförsörjningsplan för miljöförvaltningen
10. Plan för upphandling
11. Särskilt yttrande från SACO

Innehållsförteckning

Inledning	14
Konsekvenser av covid-19-pandemin	15
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	16
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskunkaper är kort	16
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	18
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	20
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	21
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	22
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	23
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	24
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	26
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	28
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	30
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	32
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	45
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	45
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	48
Redovisning av ekonomi	53
Nämndens ekonomiska förutsättningar	53
Investeringar.....	57
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	57
Budgetjusteringar	57
Omslutningsförändringar.....	58
Särskilda redovisningar	59
Agenda 2030	59
Systematiskt kvalitetsarbete	60

Inledning

Kommunfullmäktige har beslutat om en ekonomisk ram för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2021 som uppgår till 226,4 mnkr i kostnader och 96,1 mnkr i intäkter, det vill säga en nettobudget om 130,3 mnkr. Förvaltningens förslag till verksamhetsplan för 2021 innebär en balanserad budget. En mer detaljerad redovisning av budget finns under avsnittet *Redovisning av ekonomi*.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens kärnverksamhet är rollen som tillsynsmyndighet med tillsyn enligt miljöbalken med följdlagstiftning, livsmedelslagstiftningen, strålskyddslagen, tobakslagen, lag om skydd mot internationella hot mot människors hälsa samt lagen om sprängämnesprekursorer. Under 2020 har en tillsynsbehovsutredning genomförts, och slutsatser från utredningen avseende exempelvis förändrade tillsynsbehov för att bättre nå miljömålen inarbetas i tillsynsplaneringen för de kommande åren, med start i tillsynsplanen för 2021.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver också ett omfattande program- och projektarbete med bland annat miljöövervakning av luft, vatten och biologisk mångfald, ett strategiskt klimatarbete med bland annat fokus på miljöbilar, energieffektivisering och minskning av utsläpp av växthusgaser samt ett strategiskt åtgärdsarbete vad gäller bland annat kemikalier och mikroplaster.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har också en viktig roll i stadens arbete med att uppnå målen för bostadsförsörjningen. Genom samverkan med andra berörda förvaltningar och bolag i ett tidigt skede i processen bidrar nämnden till att säkerställa en långsiktig hållbarhet, en robust grönstruktur, minskad klimatpåverkan, klimatanpassning, god ljudmiljö, bibehållna ekosystemtjänster samt att miljökvalitetsnormer för luft och vatten uppfylls.

Samverkan med andra förvaltningar och bolag i staden är centralt för en god måluppfyllelse och för ett effektivt resursutnyttjande. Många av nämndens verksamhetsområden tangerar andra förvaltningars sakkunskap och för bästa möjliga effekt vid exempelvis åtgärdsarbete krävs en bred samverkan inom staden. Inte minst spelar samverkan en central roll för att uppnå de mål och etappmål som formulerats i stadens miljöprogram med tillhörande klimathandlingsplan.

Bland nämndens större åtaganden för 2021 kan följande nämnas;

- Ökad ambitionsnivå avseende frågor som rör klimatomställning; med ökat stöd mot förvaltningar och bolag för att nå utsläppsbering i klimathandlingsplanen
- Vidareutveckling av beräkningsmetoder för byggmaterials klimatpåverkan
- Spetsteknik för energieffektiva stadsdelar ska utredas
- Stöd i upphandlingsfrågor, exempelvis avseende transporter och kemikaliefrågor
- Utredda möjlighet till miljö- och klimاتمärkning av varor i stadens inköpssystem
- Ökat näringslivsfokus, med fokus på hur stadens processer kan utvecklas för att underlätta för verksamhetsutövare
- Vidareutveckling av arbetet mot livsmedelsfusk

- Vidareutveckling av den riktade bostadstillsynen
- Framtagande av lokala åtgärdsprogram för vatten samt stadsdelsvisa åtgärdsprogram för biologisk mångfald
- Framtagande av en handlingsplan för bad

Miljöförvaltningen fortsätter också det digitaliseringsarbete som inleddes i slutet av 2019. Utifrån förvaltningens strategiska färdplan för digitalisering genomförs ett flertal aktiviteter i syfte att öka nyttjandet av digitala lösningar. Förstudier för att identifiera lämpliga utvecklingsprojekt ska genomföras och ändamålsenliga strukturer för att fånga upp innovativa idéer ska implementeras.

Strategiska kommunikationsinsatser inom nämndens verksamhetsområden ska under året också genomföras i syfte att skapa engagemang och påverka attityder och beteenden. Bland annat ska en kampanj om kemikalier med ungdomar som målgrupp genomföras.

Konsekvenser av covid-19-pandemin

Förvaltningen planerar att genomföra tillsyn i enlighet med tillsynsplanen för miljöbalken (bilaga 2) och livsmedelskontrollens kontrollplan (bilaga 4). Dock analyseras förändringar vad gäller smittspridningen i samhället löpande, och förvaltningen har en beredskap för att senarelägga eller ställa in inspektioner om så blir nödvändigt. Förvaltningen har också planerat för en senare uppstart av tillsyn på exempelvis äldreboenden, för att särskilt skydda känsliga grupper.

Den trängseltillsyn som nu genomförs med anledning av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen är planerad att fortsätta i alla fall under första halvåret 2021. Förvaltningen kommer under denna tid att ta in extra personella resurser så att undanträngningseffekter avseende ordinarie tillsyn kan undvikas. De kontroller som inte hann utföras under 2020 med anledning av trängseltillsynen planeras att i samband med verksamhetsberättelsen flyttas över och utföras under 2021 om motsvarande resurser tilldelas nämnden.

Vad gäller program- och projektarbete så påverkas dessa delar inte i lika stor omfattning av den pågående pandemin. Förvaltningen har sedan våren 2020 uppmanat till hemarbete i den mån det är möjligt, och både löpande arbete och möten sker redan nu i hög grad på distans. Under 2020 har förvaltningens sjukfrånvaro enbart ökat marginellt, men om sjukfrånvaron skulle öka kraftigt finns naturligtvis risk att arbete inte kan genomföras i den takt som planerats. Eventuella behov av omprioriteringar i verksamheten analyseras därför kontinuerligt. Förvaltningen följer också löpande upp medarbetares välmående, och möjliggör för hemlån av viss utrustning för att underlätta en god arbetsmiljö även i hemmet. När det är möjligt och lämpligt är avsikten att påbörja en försiktig återgång till kontoret.

Ett antal informations- och kommunikationsinsatser är också planerade att utföras under 2021. Beredskap finns att ställa om dessa insatser till digitala fora om så skulle bli nödvändigt. Förvaltningen bibehåller samma ambitionsnivå vad gäller mål för exempelvis praktikplatser och feriearbetande ungdomar. En utdragen pandemi försvårar dock väsentligt möjligheten att

nå dessa mål, speciellt vad gäller möjligheten att tillhandahålla platser för feriearbetande ungdomar.

Vad gäller de ekonomiska effekterna påverkas den ordinarie tillsynsverksamheten på grund av färre tillsynsobjekt inom vissa branscher. Detta balanseras med anpassning av personella resurser och omDispositioneringar. Särskilt påverkas livsmedelskontrollen som med anledning av färre tillsynsobjekt inom restaurang- och nöjesbranschen har lägre antal årsarbetare inom ordinarie tillsyn.

Nämnden bibehåller den höga självfinansieringsgraden, trots den fortsatta pandemin, och ligger bland de högsta, såväl i länet som i riket, när det gäller självfinansiering.

De extraordinära kostnaderna kopplade till trängseltillsyn förväntas finansieras med det statliga bidraget kopplat till pandemin som regeringen inom kort fattar beslut om.

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Alla kommunala verksamheter har en viktig uppgift i att säkerställa likabehandling och tillgänglighet för kommunens invånare. Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med kompetensutvecklingsinsatser för att främja ett gott bemötande både internt och externt, samt för att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande särbehandling. Klarspråk är en viktig del i förvaltningens verksamhet - för att underlätta för alla, oavsett bakgrund, att på ett enkelt sätt ta del av nämndens beslut och information. Förvaltningen samverkar också med akademien för att enklare kunna ta del av nya forskningsrön samt som ett led i den framtida kompetensförsörjningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Nämnden har en högt specialiserad verksamhet och tillgången till handledningstid är begränsad, vilket påverkar möjligheterna att erbjuda feriejobb och praktikplatser. Förvaltningen arbetar med att i största möjliga mån erbjuda platser för feriearbeten, examensarbeten och praktikplatser och samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen sker för att försöka finna matchningar för Stockholmsjobb. Avseende årsmål för bl.a. feriearbetande ungdomar och praktikplatser bibehålls samma ambitionsnivå som för 2020, även om utvecklingen av pandemin naturligtvis kan ha påverkan på måluppfyllelsen. De feriearbetande ungdomar som förvaltningen bereder plats för avlönas genom berörd stadsdelsförvaltning och eftersom indikatorn "Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi" enbart ska rapporteras om förvaltningen själv avlönar ungdomarna är årsmålet för denna indikator satt till noll.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	12 st	Tas fram av nämnd	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	2 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	6	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	0 st	9 000 st	Tertial

Nämndmål:

1.1.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens samverkan med universitet och högskolor är god

Förväntat resultat

Kompetensutveckling inom spetsområden och ökat utbyte av kunskap och praktiska erfarenheter mellan universitet och Stockholms stad. Platser för högskolepraktik tillgängliggörs och därigenom lär fler studenter känna miljöförvaltningen som en attraktiv arbetsplats.

Beskrivning

Miljöförvaltningen ska ha en god samverkan med universitet och högskolor som ett led i att säkra kompetensförsörjningen på kort och lång sikt samt för att förenkla tillgängliggörandet av relevanta forskningsresultat. Staden har ett samarbetsavtal med Stockholms universitet, där Klimat och Energi är ett av två prioriterade områden för samverkan. Utifrån stadens utmaningar och universitetets forskningsområden ska samarbetet utvecklas och konkretiseras. Miljöförvaltningen medverkar även i stadens samarbete med KTH och MIT, kopplat till samarbetsavtalet avseende smarta lösningar till framtidens stad. Samarbete med akademien sker också bland annat inom vattenförvaltning, kemikaliearbete, biologisk mångfald och luftföroreningar. Miljöförvaltningen har även en god samverkan med Stockholms universitet, institutionen för miljövetenskap, varifrån studenter anställts för att arbeta med trängseltillsyn parallellt med studierna. Beroende på hur situationen utvecklas under våren kommer eventuellt fortsatt samarbete att vara aktuellt. Vidare erbjuder förvaltningen varje år ett antal platser för examensarbeten och högskolepraktik.

Aktiviteter:

- Förvaltningen samverkar som partner med lärosäten och branschforskningsinstitut i nationella och internationella projekt och deltar i referensgrupper till forskningen som en viktig del i omvärldsbevakning.
- Medverka på relevanta arbetsmarknadsdagar som eventuellt organiseras av universitet och högskolor
- Leda projektet ”Hållbarhet blir standard”, där miljöförvaltningen tillsammans med KTH och IVL tar fram process och medför att ta vara på resultat från pilotprojekt exempelvis GrowSmarter.

- Genomföra projektet iWater (realtidsmätning av vattenkvalitet) som projektledare
- Medverka i kompetenscentrum för dagvatten (Drizzle) som leds av Luleå Tekniska universitet
- Fortsätta upprätthålla kontakt med ledande forskare i ett vetenskapligt råd för kemikaliearbetet
- Genom inventeringar, analyser och beräkningar kartlägga förekomsten av farliga ämnen i bland annat förskolemiljön
- Samarbeta med ledande forskare inom biologisk mångfald bl.a. för att ta fram nya planeringsunderlag så som biotopkartan
- Dela en kommundoktorandtjänst med Luleå Tekniska universitet
- Medverka i FoU-projekt om hur staden kan hantera klimatrelaterade risker som översvämningar och värmeböljor.
- Fortsatt samverkan med Umeå universitet inom för livsmedelskontrollen relevanta områden

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Nämnden bidrar i hög grad till tryggheten i staden eftersom stora delar av arbetet mer eller mindre direkt bidrar till att förebygga och avhjälpa problem som kan påverka invånarnas miljö och hälsa. Det ska vidare vara enkelt att ta del av och ta till sig nämndens information och beslut.

Nämndmål:

1.2.1 Konsumenterna i Stockholm har säkra livsmedel och blir inte vilseledda av felaktig märkning

Förväntat resultat

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har utfört de planerade kontrollerna i kontrollplanen (bilaga 4) samt de händelsestyrda och de uppföljande kontroller som bedömts som nödvändiga. Kontroller som förts över från 2020 med anledning av trängseltillsynen är utförda innan årets slut.

Beskrivning

Livsmedelskontrollen arbetar för att konsumenterna har säkra livsmedel och inte blir vilseledda. Detta sker genom att kontrollera att livsmedelsföretagare efterlever lagstiftningen och att brister blir åtgärdade. Livsmedelskontrollen är rådgivande gentemot verksamhetsutövare och allmänhet och är drivande i utvecklingen av kontrollen i Sverige.

Aktiviteter:

- Under 2021 kontrollera de anläggningar som enligt kontrollplanen ska kontrolleras under året, samt särskilt prioritera de kontroller som förts över från 2020.
- Utföra cirka 9000 kontroller, inklusive planerade kontroller, första årliga kontroller, uppföljande extra offentliga kontroller vid konstaterade allvarliga avvikelser samt överförda kontroller.
- Klagomål från allmänheten och information om avvikelser från myndigheter och organisationer ska handläggas inom 14 dagar.
- Anmälan om misstänkt matförgiftning ska handläggas senast arbetsdagen efter att de inkom.
- Fortsätta arbetet i den särskilda grupp som arbetar med livsmedelsfusk. Gruppen fokuserar på inkomna tips om livsmedelsfusk och uppsökande verksamhet för att komma åt de som inte står under förvaltningens vanliga kontroll.
- Fortsätta och utveckla samarbetet med Polisen och Skatteverket, bl.a. genom fortsatta krogkontroller samt andra gemensamma tillsynsinsatser.

Nämndmål:**1.2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämndens information ska vara korrekt och lättillgänglig****Förväntat resultat**

Miljö- och hälsoskyddsnämndens kommunikation ska vara lätt att nå och lätt att ta till sig, för både invånare och verksamheter. Den som söker och tar till sig informationen ska uppleva att den är lätt att hitta och navigera i, att den är begriplig och förstå hur den kan användas.

Beskrivning

Nämndens kommunikationsuppdrag är brett. Genom främst digitala kanaler tillhandahåller förvaltningen data som beslutsunderlag för såväl verksamheter som invånare. Exempel på en sådan kanal är *Miljöbarometern* och den applikation kring luftföroreningar som lanseras i början av 2021. Andra kanaler syftar till att göra det möjligt att på ett enkelt sätt lämna information till förvaltningen. Exempel på sådana tjänster är applikationen *Livsmedelskollen* eller olika e-tjänster för verksamheter. En tredje kategori av kanaler innehåller pedagogiskt framtaget material för att gynna beteendeförändringar. Exempel på sådana kanaler är webbsidorna för *Leva hållbart*, *Energirådgivningen*, *Cykelvänligast* och *Utan egen bil*, samt även olika sociala medier utifrån teman. I all utveckling och förvaltning av kanalerna ska innehåll kvalitetssäkras och presenteras på ett användarvänligt sätt.

Aktiviteter:

- Digitalisera ett urval av utbildningar och på ett pedagogiskt sätt presentera dessa på stadens plattform. Exempel är utbildning inom parkskötsel och utbildning för

kemikaliesmart skola, fritids och förskola

- Satsning på ökad kunskap hos verksamheter för mer omfattande och korrekt inrapportering till e-tjänster inom exempelvis radon och värmepumpar
- Genomföra kommunikationsinsatser och konkreta prova-på aktiviteter i syfte att öka kunskaper, skapa engagemang, påverka attityder och beteenden hos stockholmare för att utveckla en hållbar konsumtion, hållbara livsstilar och minska klimatpåverkan
- Utveckla metoder för användartester och utvärderingar och applicera dessa i samband med ett urval av insatser
- Fortsätta utbilda alla nyanställa i Klarspråksarbete
- Tillsammans med andra förvaltningar och bolag genomföra kampanjer och hitta metoder för att utvärdera och fortsatt effektivt kommunicera efter kampanjernas avslutning. Exempel på sådana insatser är kemikaliekampanj riktad till ungdomar tillsammans med utbildningsförvaltningen och kampanj för minskat matsvinn inom staden tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB.
- Förvaltningen ser kontinuerligt över digitala kanaler för att anpassa dessa utifrån tillgänglighetsdirektiv och klarspråk.
- I samarbete med arbetsmarknadsnämnden genomföra en insats för att studerande inom vuxenutbildningen, framför allt SFI, ska kunna göra miljö- och klimatmedvetna val. Detta bidrar till målen i Agenda 2030.
- I samarbete med utbildningsnämnden öka kompetensen i arbetet inom områden relevanta för lärande för hållbar utveckling

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Miljöförvaltningen bedriver tillsyn på skolor och förskolor för att säkerställa att barnen har en sund inomhusmiljö och säkra livsmedel när de är i skolan och förskolan. Genom tillsynen tillgodoses barnens rätt till god inomhusmiljö, minskad kemikaliepåverkan och säkra livsmedel. Tillsynen bidrar därmed till stadens arbete med att säkerställa alla barns rätt att växa upp under goda livsvillkor och att uppnå kunskapsmålen i skolan.

Nämndmål:

1.3.1 Stockholms skolor och förskolor har en sund inomhusmiljö och trygga livsmedel

Förväntat resultat

Tillsynen bidrar till att stadens förskolor och skolor har en sund inomhusmiljö och säkra livsmedel. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har utfört den planerade tillsynen enligt tillsynsplanen och kontrollplanen. Tillsynen ska i sin tur leda till bättre egenkontroll hos

verksamhetsutövare och fastighetsägare vilket resulterar i färre brister. Alla skolor och förskolor i staden ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under referensvärdet 200 Bq/m³ luft. Samtliga anmälningsärenden ska ha påbörjats inom sex veckor.

Beskrivning

Miljön i skolor och förskolor är viktig för både hälsa och välbefinnande. Exempel på hälsoeffekter i samband med brister i inomhusmiljön är astma, allergi, symtom i ögon, näsa och hud, liksom trötthet eller huvudvärk. Att vistas i en bullrande miljö kan leda till problem med trötthet, koncentrationssvårigheter, huvudvärk, blodtrycksförändringar och stressreaktioner. Stockholms förskolor får förstärkt livsmedelskontroll då små barn är en känslig konsumentgrupp. Livsmedelskontrollen i skolor och förskolor har fokus på allergikost. Sedan flera år tillbaka har miljöförvaltningen genom kemikaliecentrum också gett vägledning och utbildning till förskolor i staden om hur de kan minska förekomsten av farliga ämnen i barnens vardagsmiljö.

Aktiviteter:

- Följa upp de brister som konstaterades i samband med genomfört bullerprojekt på förskolor.
- Fortsatt fokus på kemikaliearbete på förskolor och utökat arbete på skolor.
- Tillsyn av förskolornas UV-skydd
- Öka fokus i tillsynen på förorenad mark och trafikbuller, bl.a. genom ökad samverkan med SISAB och exploateringskontoret.
- Fortsätta bedriva tillsyn avseende att skolor och förskolor mäter radon.
- Fokusera på allergikost i livsmedelskontrollen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel förskolor och skolor som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under 200 Bq/m ³ luft.	94 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar systematiskt med utbildning och ständigt förbättrade rutiner för att säkerställa en rättssäker och effektiv handläggning av tillsynsärenden. Härvid beaktar miljö- och hälsoskyddsnämnden principerna om likabehandling och opartiskhet.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor involveras i relevanta ärenden där det är möjligt. Förvaltningens handläggare

besöker kontinuerligt rådet för att informera om kommande planer och program. Mer information finns även under nämndmål 1.4.1.

Nämndmål:

1.4.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet bedrivs så att mänskliga rättigheter respekteras och att ingen utsätts för diskriminering

Förväntat resultat

Ingen ska uppleva sig diskriminerad i kontakterna med miljöförvaltningen. Servicen ska vara god och likvärdig för alla oavsett ålder, etnicitet, funktionsvariation, trosuppfattning, kön, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Nämnden har ett gott samarbete med rådet för funktionshinderfrågor.

Beskrivning

Miljöförvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att genomföra kompetensutvecklingsinsatser för chefer och medarbetare för att säkerställa att diskriminering inte kan uppkomma. Förvaltningen följer även en arbetsåtgång med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter. Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023 är en utgångspunkt för förvaltningens arbete med dessa frågor.

Aktiviteter:

- Kompetensutveckling kring bl. a. diskriminering, jämställdhet, normkritik och HBTQ-frågor.
- Säkerställa icke-diskriminering i rekryteringsrutinerna.
- Utveckling av skyddsronsmall ur ett tillgänglighetsperspektiv.
- Involvera fastighetsnämndens och miljö- och hälsoskyddsnämndens råd för funktionshinderfrågor i relevanta ärenden där det är möjligt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar i sin tillsyn för att äldreboenden ska ha en sund inomhusmiljö och säkra livsmedel.

Nämndmål:

1.5.1 Stockholms äldreboenden har en sund inomhusmiljö och trygga livsmedel

Förväntat resultat

Säkerställa att säkra livsmedel serveras på Stockholms äldreboenden. Bättre egenkontroll hos verksamhetsutövare och fastighetsägare leder till färre brister i inomhusmiljön. Nämndens riktade tillsyn och handläggning av klagomålsärenden leder till att konstaterade brister i inomhusmiljön åtgärdas.

Beskrivning

Säkra livsmedel och en sund inomhusmiljö i äldre, vård- och omsorgsboenden är viktigt för både hälsa och välbefinnande.

Exempel på hälsoeffekter i samband med brister i inomhusmiljön anges närmare under mål 1.3.1. Stockholms äldreboenden får även förstärkt livsmedelskontroll då äldre är en känslig konsumentgrupp. Livsmedelskontrollen har fokus på allergikost

Aktiviteter:

Aktiviteter förutsätter att tillsyn kan bedrivas på äldreboende. Under 2020 har tillsyn inte utförts på grund av pandemin.

- Riktad tillsyn av inomhusmiljön mot äldreboenden.
- Information till verksamhetsutövare och fastighetsägare.
- Fokusera på allergikost i livsmedelskontrollen

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Inom ramen för detta inriktningsmål omfattas större delen av nämndens miljöarbete. Miljöförvaltningen har en expertroll och stödjer eller verkar genom andra förvaltningar och bolag i staden. Nämnden har även kontaktytor gentemot företagen, främst genom tillsynen men även genom samarbete i olika former.

Målet omfattar ett stort och mångsidigt arbete inom energi, klimat, miljö och hälsa. Här återfinns också samordning och uppföljning av miljöprogrammets delmål som berör miljö- och hälsoskyddsnämnden.

När det gäller nämndens tillsyn finns en utförlig redogörelse för nämndens arbete i tillsynsplanen för miljöbalken (bilaga 2) samt livsmedelskontrollens kontrollplan (bilaga 4).

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Stadens näringslivspolicy 2020-2024 definierar ett antal *fokusområden* inom vilka staden behöver stärka sitt näringslivsarbete.

Utifrån det första fokusområdet – *Stimulera tillväxt och företagsamhet* – är målet att befintliga företag ska växa och att nya företag ska startas. På så sätt ska nya arbetstillfällen skapas, fler människor ska klara sin egen försörjning och tillväxten ska bidra till ett konkurrenskraftigt näringsliv.

Företag som har för avsikt att etablera sig i Stockholm ska mötas av enkla och samlade tillstånds- och tillsynsprocesser. Inom ramen för arbetet med *Rätt väg in* sker en fortsatt utveckling på digitaliseringsområdet med hjälp av såväl befintliga, som nya, e-tjänster. Det gäller dels sådana tjänster som riktar sig till företagen, men också digitala verktyg för kontroll och tillsyn. Utnyttjandet av Kontaktcenter (KC) vidgas och bemötandefrågor kring tillsyns- och kontrollarbete lyfts, bl.a. genom fortsatta utbildningsinsatser.

Det andra fokusområdet – *Förbättra service, tillgänglighet och myndighetsutövning* – ska, bl.a. via ändamålsenliga kontaktvägar och effektiva digitala lösningar, bidra till att företagen på ett enkelt sätt kan komma i kontakt med staden. Via samverkan, såväl internt som externt, skapas en gemensam lyhördhet och förståelse för företagens behov.

Med hjälp av intensifierade insatser kring bemötandefrågor, utveckling av innovativa digitala lösningar samt uppdatering av aktuella informationskanaler säkerställs att alla företag får en lika, och rättvis, behandling. Stadens webbplats uppdateras och utvecklas för att bli mer lättillgänglig. Viktig information översätts till flera språk, enkla hjälpmedel för verksamhetsutövare erbjuds, t.ex. via *Lätt att göra rätt*. Under 2021 påbörjas ett arbete med att ta fram kortfattad information, speciellt riktad till nya företagare. Genom en tydlig och relevant myndighetsutövning ska företagen uppleva stadens agerande som effektivt och ändamålsenligt – allt med en ökad kundnöjdhet i fokus. En fortsatt hög intäktsfinansieringsgrad eftersträvas och arbetet för att kunna införa efterhandsdebitering 2022 eller 2023 påbörjas. Implementeringen av *Rätt väg in* fortsätter, där intern samverkan inom staden är en av nyckelfaktorerna. Dels för att öka kunskapen kring andra myndigheters processer, dels för att uppnå en situation där företag och näringsliv uppfattar staden som en samordnad och gemensam part.

Fokusområde tre – *Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet* – ska bidra till målet att Stockholm erbjuder näringsidkare en god och sammanhållen service samt trygga och långsiktigt hållbara förutsättningar för sitt företagande.

Bekämpande av all form av matfusk och annan livsmedelsrelaterad brottslighet utgör en central del av det trygghetsskapande arbetet. För att kunna erbjuda goda förutsättningar och rättvisa villkor utvecklas de brottsbekämpande och förebyggande samarbetena ytterligare med berörda myndigheter, såsom t.ex. polis, tull, skatteverk och andra nämnder inom staden. Inom tillsynsverksamheten stärks samverkan med tillståndsenheten och polisen, t.ex. inom ramen för arbetet med krogkontroller och i trängseltillsynen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	79	73	År

Nämndmål:

2.1.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är effektiv med hög professionalitet och god service

Förväntat resultat

Nämndens myndighetsutövning är effektiv, opartisk och rättssäker, och företag och allmänhet som har kontakt med nämndens handläggare får ett gott bemötande och bra service.

Beskrivning

Nämnden har en hög prioritering både vad gäller myndighetsutövning och service till företag och allmänhet. Målen följs framförallt upp genom punktlighetsmålen för tidsåtgång vid vissa ärenden och genom den årliga NKI-undersökningen (NöjdKundIndex) som ger en bild av hur företagen uppfattar tillsyns- och kontrollverksamheten. Allmänheten har lätt att komma i kontakt med nämnden genom särskilda servicetelefoner för hälsoskydd och livsmedelskontroll. Dessutom har nämnden ett antal e-tjänster som ständigt är tillgängliga.

Efter flera års förberedelser infördes också en ny version av förvaltningens verksamhets-system Ecos under jul- och nyårshelgen 2020/2021. Även om det nya systemet nu är taget i drift så kommer verksamheterna under våren att fortsatt behöva ägna en del tid till bland annat utbildning av medarbetare och översyn av rutiner.

Aktiviteter:

- Följa och analysera utvecklingen av NKI för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsområden
- Samverka inom Miljösamverkan Stockholms län (MSL) för ökad samsyn, effektivisering och likabehandling inom tillsynen
- Följa upp inspektionsbesök inom livsmedelskontrollen genom supervision, d.v.s. säkerställa att kontrollen har avsedd effekt
- Informationsträffar för verksamhetsutövare
- Årliga tillsynsrapporter som underlag för uppföljning och planering

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Anmälan om misstänkt matförgiftning handläggs senast arbetsdagen efter inkommen anmälan	90 %		Tertial
Behandla anmälningar enligt miljöbalken inom sex veckor	90 %		Tertial
Företagen uppfattar inspektörerna som professionella	80		År
Handläggning av värmepumpansökningar ska påbörjas senast efter 5 arbetsdagar.	95 %		Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Miljörapporter besvaras senast 30 juni.	95 %		Tertial

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Människor har behov av en hälsosam boendemiljö där luft, mark och vatten är fria från hälsofarliga ämnen, där ljudmiljön är god och där det finns tillgång till rekreativa grönytor. Miljö- och hälsoskyddsnämnden deltar i stadens arbete för att uppnå målen för bostadsförsörjningen, där en hållbar och hög genomförandetakt är särskilt prioriterat. Nämndens arbete bidrar till att miljöfrågorna beaktas i ett tidigt skede av planeringen och att staden kan skapa en attraktiv, miljö- och klimatsmart stad.

Nämndmål:

2.2.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i en stadsplanering som värnar miljön och människors hälsa samt säkerställer den växande stadens behov

Förväntat resultat

Miljö- och hälsoskyddsnämnden medverkar i stadsplaneringen så att miljö- och hälsoskyddsfrågor uppmärksammas och integreras i stadens arbete med byggande och markanvändning. Nyproducerade bostäder, skolor och förskolor ska vara hälsosamma. Negativ påverkan på miljön i samband med exploatering ska förebyggas. Nämnden bidrar till en levande och växande stad med en väl avvägd planering med avseende på lokalisering av verksamheter och bostäder, som tillgodoser både behovet av en lugn hemmamiljö samt ett rikt utbud av aktiviteter och kulturevenemang, arbetsplatser och service.

Nämnden bidrar till en utveckling av arbetet med vattenfrågor, ekosystemtjänster och klimatanpassning inom stadsplaneringen. Genom nämndens arbete med framtagande av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster och arbete med implementering av stadens dagvattenstrategi ges förutsättningar för bättre vattenkvalitet i stadens sjöar och vattendrag. Genom nämndens arbete med framtagande stadsdelsvisa åtgärdsprogram för biologisk mångfald ges förutsättningar för en ökad biologisk mångfald i staden. Nämnden medverkar också i stadens arbete med klimatanpassning där målet är att skapa blågröna, mångfunktionella lösningar som bidrar till att hantera extrema väderhändelser, såsom skyfall och värmeböljor.

Beskrivning

Nämnden verkar för att miljöfrågorna beaktas i övergripande stadsplanering och i ett tidigt skede av detaljplanering för att säkerställa en långsiktig hållbarhet, en hälsosam miljö, en robust grönstruktur, minskad klimatpåverkan, klimatanpassning, miljökvalitetsnormer för luft och vatten samt stärkta ekosystemtjänster. Nämndens deltagande i detaljplaneringen framgår

av processverktyget Ledstången. Nämnden tar bl.a. fram underlag till stadsbyggnadsnämndens beslut om betydande miljöpåverkan och bidrar i planprocessen med expertkunskap om bl.a. buller, vibrationsstörningar, luftkvalitet, vattenkvalitet och dagvattenhantering, markföroreningar, naturvärden, klimatanpassning och trafikens miljöpåverkan.

Nämnden strävar efter att samordna intressena att kunna bo och verka i staden utan att störningarna för de närboende utgör risk för människors hälsa, och bevakar att störningsrisker förebyggs vid lokalisering av bostäder, skolor och förskolor i anslutning till olika typer av verksamheter. Förutsättningar för ett rikt kulturliv och möjligheter att bedriva restaurang- och barverksamhet samt kulturevenemang, vägs mot invånarnas rätt till lugn och ro i sin bostad och möjlighet till en fredad nattsömn. Möjligheter för rekreation och idrottsutövning vägs mot störningar som olika typer av anläggningar kan ge upphov till.

Nämnden deltar också i utvecklingsarbete inom stadens planering och tar fram underlagsmaterial, som t.ex. biotopkartan, och handlingsplaner och åtgärdsprogram som exempelvis lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster och åtgärdsprogram för biologisk mångfald. Nämnden medverkar också vid implementeringen av t.ex. handlingsplan för klimatanpassning med fokus på skyfall och värmeböljor, till exempel vid framtagande av åtgärdsplaner.

Nämnden bidrar med kompetens för att stärka en sammanhängande blågrön infrastruktur i staden. Nämnden verkar också för mångfunktionella grönytor som ger fler ekosystemtjänster på samma yta, och kan bidra till effektiva lösningar för klimatanpassning som exempelvis dagvatten- och skyfallshantering samt till temperaturreglering vid värmeböljor.

Aktiviteter:

- Tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser arbeta för en stad i tillväxt och ta tillvara på stadsbyggandet som verktyg för att uppnå hållbara och trivsamma livsmiljöer
- Arbeta för att uppnå målen för bostadsförsörjningen, där en hållbar och hög genomförandetak är särskilt prioriterat
- Bistå berörda nämnder med underlag och bedömningar gällande miljö- och hållbarhetsfrågor som t.ex. buller, luftkvalitet, markföroreningar, vattenfrågor, naturvärden, biologisk mångfald, ekosystemtjänster, klimatförändringar och klimatanpassning.
- Bidra med smarta lösningar och söka externa medel för befintliga bostäder och utemiljö gällande energi, transporter och ekosystemtjänster i samband till utvecklingen av stadens fokusområden Farsta, Skärholmen, Hagsved (Hagsätra/Rågsved) och Kista, bl.a. genom projektet Hållbarhet blir standard
- Underlätta stadsutvecklingen genom att ta fram stadsdelsvisa åtgärdsprogram som visar hur biologisk mångfald kan gynnas samtidigt som staden utvecklas.
- Fortsätta att utveckla analyser och underlag kring särskilt folkhälsobefrämjande grönytor och medborgarnas närhet till dessa. Resultaten kopplas till det stadsövergripande arbetet med social hållbarhet.

- Underlätta stadsutvecklingen genom att ta fram lokala åtgärdsprogram i syfte att visa hur miljö kvalitetsnormerna för kemisk och ekologisk status i vatten kan nå samtidigt som staden utvecklas.
- Bistå i arbetet med att uppdatera dagvattenvägledningen tillsammans med berörda förvaltningar och bolag.
- Bistå kommunstyrelsen och andra förvaltningar och bolag i stadens arbete med klimatanpassning, och utgöra expertstöd i konkreta klimatanpassningsprojekt.
- Medverka vid implementeringen av Handlingsplan för klimatanpassning, med fokus på skyfall och värmeböljor.
- Miljöövervakning av klimatförändringar och dess effekter, med fokus på extrema väderhändelser
- Medverka i FoU-projekt om hur staden kan hantera klimatrelaterade risker som översvämningar och värmeböljor.
- Bistå med stöd och vägledning vid användning av den vägledning för buller från kulturscener i staden som togs fram under 2020 och syftar till att ge verksamheter stöd i sitt arbete med lokalisering, planering och försiktighetsmått för att minska risker för störningar i omgivningen och ge verksamheten en tryggare och säkrare möjlighet att bedriva verksamhet i staden.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Nämnden driver genom sitt miljöbilsarbete uthålligt frågor om hållbara transporter och fortsätter sitt arbete med nya och ökade ambitioner. Andelen förnybara bränslen och elbilsanvändningen ska fortsatt öka.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Växthusgasutsläpp i transportsektorn per invånare (ton CO ₂ e per invånare)	0,96 Ton CO ₂ / inv	0,96 ton CO ₂ e/inv	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska, med stöd av trafiknämnden och i samarbete med de nämnder och bolagsstyrelser som äger parkeringsplatser, ta fram riktlinjer för anläggande av el-laddplatser i befintlig bebyggelse med krav på minst 20 % laddplatser	2021-01-01	2021-12-31
 Trafiknämnden ska tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stads Parkerings AB ta fram nya mål och handlingsplaner för publik laddinfrastruktur efter 2022	2021-01-01	2021-12-31

Nämndmål:

2.3.1 Användningen av miljöfordon, förnybara drivmedel och effektiva mobilitetslösningar ska öka

Förväntat resultat

En allt ökande andel av fordonen i staden är laddbara fordon.

Stadens flotta ska bestå av 100 procent miljöbilar och stadens biodrivmedels- och elbilar tankas/laddas till 87 procent med miljöbränsle.

Beskrivning

Miljöförvaltningen har stort kunnande och erfarenhet av miljöfordon, biodrivmedel, elbilsladdning och olika mobilitetslösningar. Förvaltningen ska utöka arbetet med att ge råd och stöd vid kravställning och uppföljning av upphandlingar där fordon och transporttjänster ingår, till de förvaltningar och bolag som så önskar. Förvaltningen arbetar för en ökad regional samverkan och sprider aktivt kunskap och information till andra kommuner, företag och privatpersoner med syftet att öka andelen miljöfordon och förnybara drivmedel i Stockholm. Förvaltningen försöker även driva på regelverk och direktiv i en riktning som påskyndar introduktionen av miljöfordon och fossilfria drivmedel och transporter. Arbetet med stöd vid upphandlingar och arbetet med åtgärder för ökad elektrifiering av fordon ska stärkas.

Aktiviteter:

- Ansvara för kommunkoncernens gemensamma fordonshantering och för inköpskategorin fordon. Optimera hanteringen och användningen av stadens egna fordon inom ramen för kommunfullmäktigeuppdraget. Stötta förvaltningar och bolag vid uppföljning av fordonsinnehav och tankning. Upphandla hyrbilstjänst. Implementera den nya elbilspoolstjänsten med eldrivna personbilar och lätta lastbilar hos så många av stadens verksamheter som möjligt.
- Tillsammans med trafiknämnden implementera geofencing för hastighetsefterlevnad av stadens tjänstebilar där det är tekniskt möjligt.
- Undersöka möjligheten att konvertera minst två av stadens laddhybridbilar från bensen till etanol (E85). Laddfunktionen ska finnas kvar så att bilarna efter konvertering kan köra på el eller E85 (avsikten är att bilarna ska tanka och köra el i första hand och E85 vid längre körsträckor). Konverteringen görs för att bilarna ska kunna köras så fossilfritt som möjligt och för test och demonstration med syfte att få kunskap och erfarenhet inför ett eventuellt statligt konverteringsbidrag som aviserats till år 2022.
- Lansera den biodrivmedelskampanj (etanoltankningskampanj) som arbetats fram under år 2020.
- Tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser följa och analysera utvecklingen av fossilbränsleanvändningen i Stockholm och därmed stötta arbetet med att på ett effektivt sätt nå målet om en fossilfri organisation och ett fossilfritt Stockholm 2040

- Under ledning av kommunstyrelsen och i samverkan med trafiknämnden arbeta med implementering och uppföljning av stadens handlingsplan för vägtrafiken (minskade växthusgasutsläpp till 2030)
- I samarbete med trafikkontoret, Stockholms Parkering AB, exploateringskontoret och andra berörda förvaltningar och bolag ta fram en laddplan för Stockholm
- I samarbete med Stockholm Parkering AB, exploateringskontoret och andra berörda förvaltningar och bolag ta fram en handlingsplan för mobilitet (bilpooler och andra mobilitetstjänster)
- Transportcentrum: Förvaltningen ska stödja nämnder och bolagsstyrelser med miljö- och klimatkrav vid upphandlingar där fordon och tjänster som inkluderar fordon och transporter ingår (gäller bilar, lastbilar, entreprenadmaskiner, arbetsfordon, parkskötselverktyg med mera). Hjälpa vid såväl framtagande av krav som vid uppföljning och utvärdering. Inför varje upphandling ska möjligheten att skärpa kraven undersökas till exempel för att spegla en pågående teknikutveckling.
- Implementera stadens miljölastbilsdefinition tillsammans med andra aktörer. Arbeta för att miljöanpassa arbets- och entreprenadmaskiner genom övergång till ny teknik och/eller användning av biodrivmedel.
- Stötta exploateringsnämnden och trafiknämnden med fordons- och drivmedelskompetens gällande åtgärder för att effektivisera masshanteringen, omläggning av gods från lastbil till pråm och lastcykel samt e-handel.
- Förbereda för en kampanj om sparsam och miljöanpassad körning som sedan kan genomföras under år 2022, inom ramen för genomförandet av handlingsplan för minskad spridning av mikroplaster
- Samverkar med andra städer i projekt och genom nätverken POLIS och Eurocities för att omvärldsbevaka och påverkar EU-direktiv och liknande.
- Kommunicera resultat och aktuell information om miljöbilar och hållbara transporter via bl.a. web och nyhetsbrev samt uppdatera och vidareutveckla www.miljofordon.se.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel sålda förnybara drivmedel i länet per år.	37%		År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Miljöförvaltningen bedriver tillsyn av stadens restaurang- och konsertverksamheter som kan medföra störningar för närboende eller höga ljudnivåer för besökare. Förvaltningen är också remissinstans åt Tillståndsmyndigheten vid beslutsfattande av serveringstillstånd enligt alkohollagen samt besvarar remisser från Polismyndigheten vid kommande evenemang enligt ordningslagen i syfte att möjliggöra ett rikt kulturliv utan att det påfrestar på boendemiljön.

Förvaltningen bistår kulturnämnden i arbetet med att främja stadens kultur- och nöjesliv, bland annat i arbetet med att tillämpa relevanta delar av stadens strategi för nattklubbar och livescener

Miljöförvaltningen deltar även i nätverksträffar, branschråd och dylikt i syfte att informera om den tillsyn som bedrivs samt vägleda inom den gällande lagstiftningen och allmänna råd för buller och rökfria miljöer. Miljöförvaltningen strävar i dessa avseenden efter att samverka intressena att bo och verka i staden, utan att risken för olägenhet för människors hälsa eftersätts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd ska leda, samordna och under 2021 påbörja etableringen av en ny kulturplats i Snösätra industriområde i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, kulturnämnden, trafiknämnden och stadsbyggnadsnämnden och i dialog med aktörerna i Snösätra	2021-01-01	2021-06-30

Nämndmål:

2.4.1 Stockholm har en hållbar lokalisering av evenemang och idrottsplatser

Förväntat resultat

En god samverkan mellan alla myndigheter som berörs av stadsplanering och tillståndsgivning av verksamheter. En hållbar lokalisering av evenemang inom staden sett till störningsrisken för boende.

Beskrivning

Miljöförvaltningen arbetar förebyggande genom att delta i nätverk och branschråd m.m. och där informera om den tillsyn som bedrivs med avseende på omgivningsstörningar, höga ljud och rökfria miljöer. Förvaltningen är remissmyndighet åt Tillståndsmyndigheten och Polismyndigheten i fråga om serveringstillstånd enligt alkohollagen och tillstånd för evenemang enligt ordningslagen. I tillsynen följer miljöförvaltningen upp att verksamheterna har en fungerande egenkontroll och utreder vid behov vilka störningar som verksamheten eller evenemanget orsakar. Allt i syfte att medverka till att evenemang i staden har en hållbar lokalisering och en begränsad omgivningspåverkan. Förvaltningen handlägger även klagomål på idrottsplatser m.m. och lämnar synpunkter vid planeringen av nya lokaliseringar av verksamheter.

Aktiviteter:

- Erbjuder vägledning i samband med myndighetsutövande bullerbekämpning och i arbetet ta hänsyn till att hjälpa verksamhetsansvariga för livescener/konsert- och klubbverksamheter att vidta bullerdämpande åtgärder.
- Bistå Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd i arbetet med att leda, samordna och under 2021 påbörja etableringen av en ny kulturplats i Snösätra industriområde.
- Bistå kulturnämnden i arbetet med att främja stadens kultur- och nöjesliv, bland annat

i arbetet med att tillämpa relevanta delar av stadens strategi för nattklubbar och livescener

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Nämnden bedriver tillsyn av miljö, hälsa och livsmedel och medverkar i stadens samhällsbyggande, strategiska klimatarbete samt driver projekt för att utveckla stadens livsmiljöer och hållbarhetsarbete.

Förvaltningen kommer att stödja stadens förvaltningar och bolag med implementering och uppföljning av klimathandlingsplanens åtgärder liksom åtgärder i handlingsplanen för att minska vägtrafikens utsläpp. Som en del i detta arbete kommer förvaltningen att bistå stadsledningskontoret att verka för regelförändringar nationellt samt inom EU för att underlätta en omställning till ett fossilfritt samhälle. Förvaltningen kommer även att initiera nationellt finansierade och EU-finansierade projekt för att påskynda omställningen.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens beting för minskade koldioxidutsläpp enligt klimathandlingsplanen uppgår till 48 372 ton CO₂e till år 2023 fördelat på 9 000 ton för minskad användning av olja för uppvärmning och 39 372 för olika åtgärder inom transportsektorn.. Specifika aktiviteter finns beskrivna under respektive relevant nämndmål; se särskilt nämndmål 2.5.1 och nämndmål 2.3.1.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel badplatser med bra badkvalitet	92 %	92 %	År
 Andel vattenförekomster som följer miljökvalitetsnormerna för ekologisk status	35 %	35 %	År
 Andel vattenförekomster som följer miljökvalitetsnormerna för kemisk status	30 %	30 %	År
 Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft	Max 7 dygn	Max 7 dygn	År
 Antal dygn över normvärdet för PM ₁₀ i luft	Max 35 dygn	Max 35 dygn	År
 Antalet kemiska produkter i stadens verksamheter som innehåller utfasningsämnen	91 st	91	År
 Timmedelvärde för kvävedioxid i luft	Max 175 timmar	Fastställs 2021	År
 Totalt köpt energi i stadens verksamheter	1945 GWh	1945 GWh	År
 Utsläpp per invånare (ton CO ₂ e per invånare)	1,8 ton CO ₂ e / inv	1,8 ton CO ₂ e / inv	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden kartlägga utbildningsbehov kopplade till stadens mål om att Stockholm ska vara en fossilbränslefri stad 2040 och en fossilbränslefri organisation 2030	2021-01-01	2021-12-31
 Exploateringsnämnden ska, tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden, upprätta en prioriteringslista över förorenade	2021-01-01	2021-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
områden som inte är föremål för exploatering, men som är i behov av sanering		
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, trafikinämnden, äldre- och barnnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB implementera handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor	2021-01-01	2021-12-31
 Kommunstyrelsen ska med stöd av miljö- och hälsoskyddsnämnden och andra berörda nämnder och bolagsstyrelser initiera ett projekt med EU-finansiering som ska möta behoven i klimatomställningen	2021-01-01	2021-12-31
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska genomföra en uppföljning av kranmärkningen av stadens verksamheter	2021-01-01	2021-12-31
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska implementera handlingsplan för minskad plastanvändning	2021-01-01	2021-12-31
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med fastighetsnämnden ta fram en handlingsplan för hur långsiktiga investeringar i solpaneler på stadens fastigheter skulle kunna användas för att såväl minska stadens energikostnader och reducera stadens fossila avtryck.	2021-01-01	2021-12-31
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram en kravspecifikation för upphandling av naturskötsel	2021-01-01	2021-12-31
 Servicenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda upphandlingskrav gällande måltidstjänster i syfte att minska miljö- och klimatpåverkan	2021-01-01	2021-12-31
 Servicenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden, utreda förutsättningar och kostnader för att upprätthålla en miljö- och klimatmärkning för inköpssystem med tillhörande arbetssätt	2021-01-01	2021-12-31
 SISAB ska med stöd av Stockholms Stadshus AB och miljö- och hälsoskyddsnämnden jämföra miljöprogrammet med standarden i Miljöbyggnad Silver och bolagets projekteringsanvisningar, och utifrån stadens miljöprogram tillsammans med krav på god och hälsosam inomhusmiljö identifiera och ta fram en kravnivå för nyproduktion inom staden.	2021-01-01	2021-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden genomföra en kampanj om kemikalier med ungdomar som målgrupp	2021-01-01	2021-12-31

Nämndmål:

2.5.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att minska Stockholms klimatpåverkan och energianvändning

Förväntat resultat

Förväntat resultat är att staden ska nå miljöprogrammets energi- och klimatmål.

Beskrivning

Utöver de av kommunfullmäktige beslutade aktiviteterna kommer förvaltningen fortsätta att bedriva ett kontinuerligt arbete för att nå stadens mål om minskad energianvändning och minskade växthusgasutsläpp. Mer omfattande aktiviteter handlar om att implementera den kommande handlingsplanen för cirkulärt byggande, ta fram en handlingsplan för långsiktiga

investeringar i solpaneler, fortsätta att leda stadens arbete enligt lagen om energikartläggning i stora företag, stöd till stadsdelars miljö- och klimatsamordnare samt övriga förvaltningar och bolag i deras energi- och klimatarbete och vidareutveckla beräkningsmetoder för byggmaterials klimatpåverkan för att få fram en kravnivå vid byggande på stadens mark. Arbete fortsätter också avseende fossilfria byggarbetsplatser samt med matens klimatpåverkan. Arbetet med att genomföra strategiska kommunikationsinsatser i syfte att skapa engagemang och påverka attityder och beteenden hos stockholmarna fortsätter bland annat genom Klimatsmarta stockholmarna.

Aktiviteter:

- Bistå stadsledningskontoret med uppföljning av klimathandlingsplanens utsläppsbeting.
- Bistå stadsledningskontoret i arbetet med att utveckla kommunkoncernens organisation och strategiska planering och uppföljning för att säkerställa en långsiktigt hållbar energi- och elförsörjning.
- Följa arbetet med metoden BECCS (Bio Energy Carbon Capture and Storage) och de försök som sker härvid i syfte att reducera stadens fossila avtryck och nå stadens klimatmål.
- Tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser utreda möjligheten till energilagring för överskottsel från stadens egen elproduktion.
- Tillsammans med berörda nämnder och bolag utreda spetsteknik för energieffektiva och klimatsmarta stadsdelar.
- Arbeta för utfasningen av fossil olja för uppvärmning hos såväl stadens förvaltningar och bolag som i småhus och flerbostadshus.
- Tillsammans med fastighetskontoret, SISAB, Micasa, bostadsbolagen och Stadsholmen kartlägga förekomsten av lokaler och bostäder med direktverkande el för uppvärmning (inkl. kallhyra, elektrisk varmvattenberedning) och föreslå elbesparande alternativ.
- Bistå arbetsmarknadsnämnden med att kartlägga utbildningsbehov kopplade till stadens mål om att Stockholm ska vara en fossilbränslefri stad 2040 och en fossilbränslefri organisation 2030.
- Implementera handlingsplan för minskad användning av fossila plaster.
- Tillsammans med fastighetsnämnden ta fram en handlingsplan för hur långsiktiga investeringar i solpaneler på stadens byggnader skulle kunna användas för att såväl minska stadens energikostnader och reducera stadens fossila avtryck.
- Tillsammans med stadsledningskontoret bistå serviceförvaltningen med att utreda upphandlingskrav gällande måltidstjänster i syfte att minska miljö- och klimatpåverkan.
- Tillsammans med Stockholms Stadshus AB bistå SISAB med att jämföra miljöprogrammet med standarden i Miljöbyggnad Silver och bolagets projekteringsanvisningar, och utifrån stadens miljöprogram tillsammans med krav på

god och hälsosam inomhusmiljö identifiera och ta fram en kravnivå för nyproduktion av skolor inom staden.

- Granska föreslagna åtgärder med anledning av energideklaration i flerbostadsfastigheter och vid behov ställa krav på åtgärder.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Minskning ton CO2e till år 2023	48 372		År

Nämndmål:

2.5.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att Stockholms luftkvalitet förbättras och bullerstörningarna minskar

Förväntat resultat

En förbättrad luft- och ljudmiljö samt minskat antal personer som exponeras av luftföroreningar och buller i staden, genom riktade skyddsåtgärder, i den fysiska planeringen samt genom åtgärder vid källan.

Den långsiktiga trenden är att luftkvaliteten i Stockholm har blivit mycket bättre. Skärpta avgaskrav på fordon över hela EU, minskade industriutsläpp, utbyggnad av fjärrvärme, infasning av renare bränslen, elektrifiering och annan teknikutveckling, trängselskatt, dubbdäcksförbud, dammbindning m.m. har bidragit till förbättringen av luftkvaliteten i staden. På sikt ska såväl miljö kvalitetsnormer och miljömål uppnås för att minimera befolkningens hälsopåverkan.

Beskrivning

Förvaltningen fokuserar i sin tillsyn på de aspekter som har störst miljö- och hälsopåverkan. Förvaltningen har en aktiv roll vid framtagande samt uppföljning av åtgärdsprogram för luft och buller. Förvaltningen deltar aktivt i projekt och nätverk som syftar till förbättrad luft- och ljudmiljö. De stora infrastrukturprojekten, samt förtätningen av staden, genererar relativt många klagomål.

I Stockholm mäts luftkvaliteten kontinuerligt på Hornsgatan, Sveavägen, Folkungagatan, S:t Eriksgatan och Torkel Knutssonsgatan (urban bakgrund). Stockholm stads mätstationer fyller en viktig funktion för övervakning och jämförelse mot miljö kvalitetsnormer och miljömål. Under 2021 startar även mätningar av kvävedioxid på Valhallavägen.

Utöver mätningar används olika spridningsmodeller för att kunna beräkna halter av olika ämnen i stadsluften. I början på år 2021 kommer det att finnas nya haltkartor för partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO₂) för alla kommuner i Stockholm län. Haltkartorna utgör ett viktigt underlag för Länsstyrelsens arbete med att upprätta ett nytt åtgärdsprogram för partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO₂) för Stockholms län. Detta arbete kommer att genomföras under 2021 i nära samarbete med berörda kommuner samt Trafikverket.

I samarbete med trafikkontoret arbetar miljöförvaltningen vidare med att utvärdera införande av miljözon för lätta fordon på Hornsgatan och visualisering av halter i realtid. Utöver det

fortsätter även ett aktivt samarbete för att minska partikelemissioner och halterna av kvävedioxid.

I samarbete med Stockholms Hamn AB och stadsdelsnämnder följer förvaltningen utvecklingen av fartygens påverkan på luftkvaliteten. Mätningar av sjöfartens bidrag till halterna kan eventuellt bli aktuellt under 2021 om kryssningstrafiken kommer igång.

Avslutningsvis så kommer förvaltningen även att lansera en nyutvecklad mobiltelefon-app, som allmänheten kan använda för att få björkpollen- och luftkvalitetprognoser för de platser som är av intresse för respektive individ.

Aktiviteter:

- Kontinuerlig luftövervakning och utvärdering av miljö kvalitetsnormer och miljömål.
- Utvärdering av åtgärder, samt uppföljning av åtgärder för att sänka halterna av olika luftföroreningar.
- Framtagande av nya haltkartor för partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO2) samt framtagande av nytt åtgärdsprogram för Stockholms län.
- Kontinuerligt ge stadens medborgare information om luftkvalitetssituationen.
- Följa upp åtgärdsprogrammet för buller
- Arbeta med innovativa lösningar för bullerskydd, i synnerhet gröna bullerskydd
- Inleda arbetet med ny bullerkartläggning av Stockholms stad enligt bullerdirektiv och förordningen om omgivningsbuller.
- Guide till tystnaden 2.0 – projekt för att tillgängliggöra tysta natur- och rekreationsmiljöer för återhämtning för fler invånare i staden
- Övergripande utredning av klagomål på spår- och vägtrafikbuller i nybyggda bostäder.

Nämndmål:

2.5.3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att miljö kvalitetsnormerna för vatten följs

Förväntat resultat

Under året förväntas ett antal lokala åtgärdsprogram färdigställas för politisk behandling. Genom deltagande i regionala vattensamarbeten och forskningsprogram intensifierar miljöförvaltningen arbetet för bättre vattenstatus i stadens vatten. Löpande och kvalitetssäkrad miljöövervakning skapar underlag så att staden kan prioritera vilka åtgärder som behöver vidtas för att uppnå stadens miljömål.

Beskrivning

Miljöförvaltningen ansvarar för samordning, planering och projektledning för framtagande av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster. Förvaltningen samverkar med

genomförandeorganisationerna i arbetet med framtagande av operativa åtgärder som kan underlätta stadsutvecklingen.

Förvaltningen bedriver löpande miljöövervakning i syfte att ge underlag för tillsyn, fysisk planering samt planering och uppföljning av åtgärder. Miljöövervakningsdata tillgängliggörs digitalt och kan nås av såväl interna som externa aktörer.

Miljöförvaltningen kommer att intensifiera arbetet med kommunikation i syfte att sprida kunskap om åtgärdsarbete i vatten och därmed öka möjligheterna till att nå miljökvalitetsnormerna för vatten.

Aktiviteter:

- Samordna, följa upp, implementera och kommunicera stadens vattenarbete enligt handlingsplan för god vattenstatus och de lokala åtgärdsprogrammen.
- Driva genomförandet av handlingsplanen för vatten och särskilt fokusera på att i samverkan med Stockholm Vatten och Avfall AB ta fram lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster.
- I samverkan med genomförandeorganisationerna driva ett effektivt genomförande av de operativa åtgärderna som föreslås i de lokala åtgärdsprogrammen i syfte att underlätta stadsutvecklingen.
- Stödja arbetet med miljötillsyn, klimatanpassning, miljömål och planhandläggning i syfte att verka för att miljökvalitetsnormerna för vatten på sikt kan följas.
- I samarbete med idrottsnämnden verka för att etablera en båtbottentvätt i syfte att minska miljögifter i Stockholms vatten.
- Samordna arbetet med att motverka nedskräpning av stadens vatten.
- Genomföra löpande miljögiftsövervakning för att följa utvecklingen av kemisk status och särskilda förorenade ämnen i stadens prioriterade sjöar, vattendrag och kustvatten och vid behov komplettera med screening i övriga vatten.
- Genomföra undersökningar i stadens prioriterade sjöar, vattendrag och kustvatten i enlighet med övervakningsprogram för ekologiska kvalitetsfaktorer.
- Delta i kommunövergripande vattensamverkansgrupper och vattenvårdsförbund samt i regionala samt internationella vattensamarbeten och samarbeta med olika forskningsinstitut för att intensifiera vattenarbetet.
- Delta i externfinansierade projekt, som exempelvis iWater, Drizzle och LIFE IP Rich Waters för att bidra till genomförande av handlingsplanen och lokala åtgärdsprogram.
- Bistå genomförandeorganisationerna i arbetet med fällning av Magelungen samt förbereda fällning av Drevviken 2022.

Nämndmål:

2.5.4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att stärka Stockholms biologiska mångfald

Förväntat resultat

Miljöförvaltningen kommer att samordna arbetet med biologisk mångfald i syfte att ekologiska funktioner och artrikedom ska kunna värnas samtidigt som staden växer och utvecklas. Handlingsplanen för biologisk mångfald ska fortsatt marknadsföras i syfte att implementera planens strategier. Under året förväntas fyra av fem planerade stadsdelsvisa åtgärdsprogram för biologisk mångfald påbörjas.

Miljöövervakning av biologisk mångfald ger kvalitetssäkrad data och underlag, så att staden kan prioritera vilka åtgärder som behöver vidtas för att uppnå målen i miljöprogrammet.

Arbetet med biologisk mångfald kommuniceras internt och till stockholmarna för att underlätta deras engagemang i utvecklingen av en hållbar stad med ett rikt växt- och djurliv. Ekologiska och rekreativa värden i skyddade naturområden bibehålls och utvecklas.

Beskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden planerar åtgärder inom naturvårdsområdet, bidrar med ekologisk kompetens och utbildning gällande biologisk mångfald och ekosystemtjänster samt bedriver fortlöpande miljöövervakning av stadens natur. Tillsyn och rådgivning i skyddade naturområden tillför ekologisk kunskap till stadens arbete.

Handlingsplan och stadsdelsvisa åtgärdsprogram för biologisk mångfald skapar förutsättningar att inom stadens olika verksamheter värna och gynna funktionerna i Stockholms blågröna infrastruktur. Miljöförvaltningen ansvarar för samordning, planering och projektledning för framtagande av åtgärdsprogrammen. Förvaltningen samverkar med genomförandeorganisationerna i arbetet med framtagande av operativa åtgärder och med andra berörda förvaltningar för ytterligare förankring och samverkan.

Undersökningar av naturmiljön sker enligt antaget program för miljöövervakning av biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster. Programmet kommer att uppdateras under 2021. Resultatet från undersökningarna ger underlag för tillsyn, fysisk planering, skötsel och åtgärdsarbete. Fakta kommuniceras och tillgängliggörs digitalt via verktyg som miljöbarometern och miljödataportalen, vilka kan nås av såväl interna som externa aktörer.

Miljöförvaltningen kommer att intensifiera arbetet med kommunikation kring biologisk mångfald i syfte att sprida kunskap om åtgärdsarbete i parker och grönområden samt stötta andra förvaltningar och bolag.

I tillsynsarbetet enligt 7 kap. miljöbalken bevakas områden skyddade som Natura 2000, natur- och kulturresevat, naturminnen samt strandskydd. Med rådgivning, information och samråd skapas förutsättningar för att syftena med de skyddade områdena uppnås.

Aktiviteter:

- Samordna, följa upp, implementera och kommunicera stadens arbete med biologisk mångfald enligt handlingsplan för biologisk mångfald

- Samverka med andra förvaltningar i att ta fram stadsdelsvisa åtgärdsprogram för biologisk mångfald.
- Stötta genomförandeorganisationerna i arbetet med skötsel och åtgärder för att gynna biologisk mångfald genom informationsspridning, rådgivning, kunskapsunderlag och utbildning.
- Delta i kommunövergripande samverkansgrupper och regionala samt internationella samarbeten för ökad biologisk mångfald.
- Samarbeta med olika forskningsinstitut för att ta fram och kvalitetssäkra kunskapsunderlag.
- Bedriva miljöövervakning av biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster enligt miljöövervakningsprogram för biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster.
- Fortsätta kartlägga stadens totala grönyta och ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO), tillsammans med berörda förvaltningar, för att kunna följa deras utveckling över tid.
- Erbjud utbildning inom naturskötsel till stadens verksamheter samt upphandlade entreprenörer som är verksamma inom området.
- I samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden under 2021 utvidga och inrätta naturreservat i Årstaskogen för att även innefatta 2014-års gräns, inrätta naturreservat i Hagsätraskogen, fortsätta utredningarna och inrättandet av naturreservat i Kyrkhamn samt utreda reservatsbildning i Fagersjöskogen och Storskogen/Ålstensskogen. I arbetet ska beaktas att bostadsbyggnadsmål och planerad viktig infrastruktur kan genomföras
- Att fortsätta utreda lämpliga biotopskyddsområden i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och stadsdelsnämnderna
- Tillsammans med berörda stadsdelsnämnder fortsätta arbetet med Grönare Stockholm där fokus är att stärka arbetet med grön infrastruktur och mångfunktionalitet i stadens parker och grönområden samt stärka gröna svaga samband enligt översiktsplanen.
- I samarbete med stadsdelsnämnderna och idrottsnämnden samt andra berörda nämnder arbeta vidare med att tillgängliggöra stadens naturreservat med rekreativa värden samt tillgängliggöra naturreservaten för personer med funktionsnedsättning
- Erbjud utbildning och ge rådgivning angående naturvårdande skötsel och genomförande av projekt i reservaten genom möten med reservatsförvaltare, verksamhetsutövare och upphandlade entreprenörer
- Följa upp reservatens bevarandestatus för att fånga upp förändringar över tid

Nämndmål:

2.5.5 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en aktiv roll i att minska spridningen av farliga kemikalier

Förväntat resultat

Stadens egna verksamheter liksom näringsliv och konsumenter ska få en ökad medvetenhet, kunskap och tillgång till verktyg för att göra kemikaliesmarta val i sin vardag och kunna verka för ett giftfritt Stockholm. Särskilt fokus är att minska barns, ungas och gravidas exponering.

Beskrivning

Stockholms stads kemikalieplan 2020-2023 beskriver hur staden ska bedriva ett strukturerat arbete med att undvika farliga kemikalier i alla stadens verksamheter och på så vis uppnå målen i miljöprogrammet. Miljöförvaltningen erbjuder genom kemikaliecentrum verksamheterna stöd och vägledning i genomförandet av planen. Genom utredningar och analyser av material identifieras effektiva arbetssätt, relevanta krav på produkter och kemikaliesmarta val. Förvaltningen bedriver även övervakning av miljögifter i inomhusmiljön, särskilt där barn vistas. Genom olika utåtriktade kommunikationsinsatser får verksamhetsutövare och konsumenter i staden ökad kunskap om kemikalier.

Aktiviteter:

- Säkerställa att kemikalieplanen och rekommendationen för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi uppfylls i bygg- och anläggningsprojekt, i samverkan med trafikenämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna samt byggande och anläggande bolag
- Följa och prioritera arbetet med att minska framförallt barns och ungas exponering för skadliga kemikalier genom att ta fram arbetssätt och informationsmaterial samt öka ambitionsnivå i arbetet med för en giftfri förskola och skola
- Tillsammans med berörda nämnder och bolagsstyrelser informera om kemikaliesmarta arbetsplatser i stadens egen organisation
- Vid behov stödja övriga nämnder och bolagsstyrelser i samband med upprättande, utvärdering samt uppföljning av miljö- och klimatkrav vid upphandling.
- I samverkan med kommunstyrelsen och servicenämnden säkerställa att miljökrav inkluderas i inköpsprocessen för de centrala avtalsområdena samt stödja nämnder och bolag att göra detsamma i de egna avtalen
- Genom tillsyn och som samtalspartner med näringslivet öka både stadens och privata aktörers arbete för minskad kemikaliepåverkan
- Ta fram en vägledning för kemikaliesmarta återbruksverksamheter, i dialog med branschaktörer från civilsamhället såväl som från näringslivet
- I samarbete med utbildningsnämnden genomföra en kampanj om kemikalier med ungdomar som målgrupp.

- Ge SISAB stöd i att jämföra miljöprogrammet med standarden i Miljöbyggnad Silver och bolagets projekteringsanvisningar, och utifrån stadens miljöprogram tillsammans med krav på god och hälsosam inomhusmiljö identifiera och ta fram en kravnivå för nyproduktion inom staden
- Arbeta med tillsyn av båtklubbarna med inriktning på minskad användning av skadliga båtbottnfärger

Nämndmål:

2.5.6 Inomhusmiljöer och offentliga miljöer ska inte medföra risk för människors hälsa

Förväntat resultat

Bättre egenkontroll hos fastighetsägare leder till färre brister i inomhusmiljön. Nämndens riktade tillsyn och handläggning av klagomålsärenden leder till att konstaterade brister i inomhusmiljön åtgärdas. Alla flerbostadsfastigheter i staden ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under referensvärdet 200 Bq/m³ luft.

Beskrivning

Miljöförvaltningen bedriver tillsyn med avseende på störningar i bostäder och allmänna lokaler för att förebygga risker för människors hälsa. En del av miljöförvaltningens tillsyn initieras genom klagomål, men förvaltningen bedriver även egeninitierad tillsyn, riktad mot flerbostadsbyggnader i socioekonomiskt utsatta områden eftersom boende i dessa områden sällan eller aldrig inkommer med klagomål på brister i inomhusmiljön. Vid behov riktas krav gentemot fastighetsägare och/eller verksamheter att vidta försiktighetsmått och/eller åtgärder för undanröjande av konstaterade eller befarade olägenheter.

Miljön i bostäder är viktig för både hälsa och välbefinnande. Exempel på hälsoeffekter i samband med brister i inomhusmiljön är astma, allergi, symtom i ögon, näsa och hud, liksom trötthet eller huvudvärk. Att leva i en bullerstörd miljö kan leda till problem med trötthet, koncentrationssvårigheter, huvudvärk, blodtrycksförändringar och stressreaktioner.

Sedan 2013 har förvaltningen årligen skickat uppmaningar till fastighetsägare av flerbostadshus att mäta och vid behov åtgärda radon. Om mätningar och eventuella åtgärder inte utförs ställer förvaltningen krav på att de ska utföras. Höga radonhalter inomhus under en lång exponeringstid är en riskfaktor för lungcancer.

Aktiviteter:

- Inrätta utredningsgrupp för riktad tillsyn av flerbostadsfastigheter samt genomföra metodutveckling och inventering av fastigheter i behov av tillsyn.
- Genomföra riktad bostadstillsyn i flerbostadsbyggnader i socioekonomiskt utsatta områden.
- Handlägga klagomål på störningar i bostäder.

- Informera verksamhetsutövare och fastighetsägare med avseende på egenkontroll, förebyggande arbete med försiktighetsmått och gällande regelverk.
- Uppmana fastighetsägare att mäta radon och vid behov åtgärda vid för höga halter.
- Med utgångspunkt i ”Vägledning för buller från kulturscener i staden” ge verksamheter stöd i sitt arbete med lokalisering, planering och försiktighetsmått för att minska risker för störningar i omgivningen och ge verksamheten en tryggare och säkrare möjlighet att bedriva verksamhet i staden.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel flerbostadsfastigheter i de kommunala bostadsbolagen som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under referensvärdet 200 Bq/m ³ luft.	90 %		År
Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som är kontrollerade avseende radon och har radonvärden under referensvärdet 200 Bq/m ³ luft i %.	83 %		År
Respons på klagomål lämnas och kontakt med utpekad störningskälla tas inom två veckor.	95 %		Tertial

Nämndmål:

2.5.7 Miljö- och hälsopåverkan från Stockholms miljöfarliga verksamheter minskar

Förväntat resultat

Förvaltningens tillsyn leder till att verksamhetsutövare i allt högre grad efterlever de råd och riktlinjer som finns för respektive tillsynsområde. Tillståndspliktiga verksamheter ska uppfylla gällande villkor. Anmälningspliktiga verksamheter föreläggs om försiktighetsmått för aktuell verksamhet. Därigenom minskar miljö- och hälsopåverkan från Stockholms miljöfarliga verksamheter.

Beskrivning

Tillsynen omfattar en rad olika verksamheter; alltifrån stora anläggningar, som kraftvärmeverk och Bromma flygplats, till mycket små företag som bilrekonstrukörer, tandläkare etc. Tillsynsintervall och -inriktning varierar därför kraftigt och beskrivs närmare i tillsynsplanen (bilaga 2).

Tillsynsbehovsutredningen redovisar hur tillsynen bättre kan uppnå miljömålen. Resultaten från utredningen har till stora delar arbetats in i tillsynsplanen. Tillsynen kommer därför bättre kunna bidra till att miljömålen uppnås.

Aktiviteter:

- Genomföra tillsyn enligt tillsynsplanen
- I samarbete med exploateringsnämnden fortsätta utveckla arbetet kring växtsanering av förorenad mark, bland annat i saneringsarbetet av södra delen av Snösätra

Nämndmål:

2.5.8 Avfallet i Stockholm hanteras så att det inte medför negativa konsekvenser för miljö och hälsa

Förväntat resultat

Verksamhetsutövare har en effektiv och miljöanpassad avfallshantering där mängden avfall minimeras och andelen avfall som omhändertas genom återanvändning och återvinning ökar. Minskad sammantagen påverkan på stockholmarnas miljö och hälsa, bl.a. minskad nedskräpning och minskad exponering för farligt avfall.

Beskrivning

Tillsyn avseende avfall som kan ingå i kretslopp avser till stor del restauranger och livsmedelsbutiker samt återvinningsstationer där även rutiner för tömning, städning, minskning av buller och undvikande av farligt avfall är av intresse att granska. Avfallshanteringen granskas även inom ramen för den riktade tillsynen av fastighetsägares egenkontroll. Miljöförvaltningen bedriver vidare tillsyn på avfallsanläggningar – och deras miljöarbete – avseende frågor kring nedskräpning, remisser om transporttillstånd från länsstyrelsen om farligt avfall samt medborgarnas hantering av sitt avfall etc.

Miljöförvaltningen kommer fortsätta bedriva tillsyn av verksamheter som sorterar, behandlar, lagrar eller på annat sätt hanterar icke-farligt avfall och farligt avfall som omfattas av anmälnings- eller tillståndsplikt enligt miljöbalken.

Nämndens arbete avseende kretslopp och återvinning av avfall utförs inom ramen för tillsynsarbetet samt inom arbetet med Handlingsplanerna för cirkulärt byggande samt plast. Målsättningen är att verksamheter ska ha en effektiv och miljöanpassad avfallshantering där mängden avfall minimeras och andelen avfall som omhändertas genom återanvändning och återvinning ökar.

1 januari 2021 införs obligatorisk matavfallsinsamling för verksamheter som serverar fler än 25 portioner per dag. Införandet kommer att generera en stor mängd dispensansökningar.

Förvaltningens arbete med avfall kommer också fortsätta vad gäller tillsyn av annan avfallshantering, t.ex. hantering av rivningsavfall, snö eller av farligt avfall, masshantering, inrikes transporter, producentansvar och nedskräpning. Information och strategiskt arbete är en stor del i arbetet. Målsättningen är att avfall ska hanteras resurseffektivt och miljöanpassat där farligt avfall sorteras ut för destruktion, mängden avfall minimeras och andelen avfall som omhändertas genom återanvändning och återvinning ökar. Ny lagstiftning införd år 2020 gällande sortering av bygg- och rivningstillsyn med dispensmöjlighet och krav på rapportering av farligt avfall till Naturvårdsverkets register kommer medföra ökade krav på tillsyn och rådgivning.

Aktiviteter:

- Under 2021 arbeta med att följa upp införandet av obligatorisk matavfallsinsamling sker på verksamheter som serverar fler än 25 portioner per dag.
- Handlägga dispensansökningar avseende obligatorisk matavfallsinsamling

- Utredda hur nedskräpningen runt återvinningsstationerna kan minska och utsorteringen av material som kan återvinnas kan öka.
- Delta i arbetet med att finna en lösning för avfallshantering vid Årsta partihallar.
- Följa arbetet med att införa de nya reglerna om fastighetsnära insamling
- Tillsyn av städning i anslutning till ÅVS och restaurangverksamheters- respektive fastighetsägares utsortering av förpackningsmaterial.
- Effektivisera tillsynen av hanteringen av rivningsavfall genom att starta ett samarbete med stadsbyggnadskontoret
- Ta fram information om hantering av avfall som utgörs av PVC
- Ta fram gemensamma riktlinjer för tillsynen av återvinning av avfall för anläggningsändamål,
- Ta fram en strategi för tillsyn av avfallstransportörer och de som mäklar/handlar med avfall
- Lägga upp en strategi för tillsyn av avfall i samband med nybyggnation.

Nämndmål:

2.5.9 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska samordna arbetet med att minska plastens skadliga påverkan på människa och miljö

Förväntat resultat

Samordning och utveckling av arbete med plast inom olika områden kommer att ske i syfte att minska plastens skadliga miljö- och hälsopåverkan. Ett förslag till handlingsplan för minskad plastanvändning kommer att presenteras för kring sommaren 2021 inför beslut i kommunfullmäktige.

Beskrivning

Flera olika initiativ pågår runtom i stadens verksamheter för att minska plastens miljöpåverkan: klimatpåverkan vid förbränning av fossil plast, nedskräpning, spridning av mikroplaster, kemikaliepåverkan etc. En samordning av dessa initiativ sker i ”plastforum” som samlar berörda verksamheter.

Parallellt pågår framtagande av en handlingsplan för minskad plastanvändning i syfte att minska mängden fossil plast som går till förbränning. Ett flertal nämnder och bolag är inblandade i arbetet.

Handlingsplanen för minskad spridning av mikroplast som antogs 2020 håller på att implementeras. Bland de åtgärder som nämnden ansvarar för och som kommer att genomföras under 2021 kan nämnas en fortsatt utredning av nedskräpning från byggarbetsplatser och hur frågan kan hanteras i tillsynen, arbete för att minska nedskräpning på evenemang i staden, fortsatt uppföljning av upphandlade sortiment avseende innehåll av mikroplaster samt utredning gällande plastgranuler i storköksdiskmaskiner.

Aktiviteter:

- Fortsätta arbetet med att slutföra och implementera handlingsplanen för minskad plastanvändning
- Säkerställa samordning av mikroplastarbetet och andra plastrelaterade frågor
- Tillsammans med kulturnämnden och Stockholm Business Region AB verka för att stadens evenemang är socialt och miljömässigt hållbara bland annat genom minskning av plastprodukter och förstärkt avfallshantering och återvinning

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämndens verksamhet bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt där arbetssätten kontinuerligt utvecklas och förbättras. Förvaltningen både deltar i och driver utvecklings- och innovationsprojekt för att skapa och sprida nya lösningar som ger god miljönytta. Som en del av stadens egen ekonomi kan nämnden uppvisa en god budgethållning och noggrann kontroll av kostnader.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Miljö- och hälsoskyddsnämnden driver ett effektiviseringsarbete i form av digitalisering och fortlöpande vardagsrationaliseringar. Administrativa rutiner förenklas och nya lösningar övervägs ständigt för att dra ner kostnaden samtidigt som lika mycket eller mer arbete utförs inom nämndens uppdrag. Frågor om kostnaderna för att bedriva verksamheten är ständigt aktuella eftersom detta har samband med de totala prioriteringarna och möjligheten att bedriva verksamheten. Köp av tjänster övervägs när det är effektivt. Den årliga taxeöversynen säkerställer att nämndes taxor motsvarar faktiska kostnader samt att nämnden har rätt intäktsnivå. Nämnden är uppmärksam på när det går att finansiera projekt och verksamheter genom externa bidrag vilket möjliggjort mycket av utvecklingsinsatserna.

Vissa branscher har minskade antal verksamhetsutövare bl.a. till följd av pandemin som påverkar förvaltningens intäkter. Effekten balanseras med anpassning av personella resurser och om disponeringar. Nämnden bibehåller den höga självfinansieringsgraden, trots den fortsatta pandemin, och ligger bland de högsta, såväl i länet som i riket, när det gäller självfinansiering.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

3.1.1 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är kostnadseffektiv

Förväntat resultat

Bibehålla en hög självfinansieringsgrad och utföra tillsyn enligt tillsynsplanen och kontrollplanen.

Den tid som den enskilde verksamhetsutövaren har betalat för ska motsvaras av den tillsynstid som ägnas denne. Det är särskilt viktigt att följa upp tillsyn för verksamhetsutövare med fast årsavgift eftersom årsavgiften för dessa verksamhetsutövare faktureras efter en i förväg bestämd taxa och inte efter faktiskt registrerade utförda timmar som är fallet vid timdebitering. För mindre verksamheter ska avgiften motsvara tillsynstiden över flera år. Av bilaga 4, kontrollplan för livsmedelskontrollen, och bilaga 2, tillsynsplan för miljöbalkstillsynen, framgår tillsynsplaneringen och den planerade tid som ska läggas ner på olika områden.

Därutöver tillkommer trängseltillsyn, som ska finansieras av statsbidrag, samt kontroller som behöver överflyttats från 2020 till 2021. Livsmedelskontrollens avgifter betalas i förskott för varje påbörjat kalenderår, på grundval av verksamheternas individuella riskklassningsbeslut. Den planerade årliga kontrollen utförs enligt nämndens kontrollplan.

På grund av den rådande pandemin, inställda inspektioner samt extra tillsynsinsatser för att minska smittspridning på restauranger och caféer har inte alla planerade kontrollbesök för 2020 kunnat utföras, trots att verksamheterna redan har betalat för kontrollen. Kontrollskulden uppgår till 1500 kontroller, vilket motsvarar cirka 7,5 miljoner kronor.

För att kunna utföra kontrollskulden från 2020 behövs extra personella resurser. I samband med verksamhetsberättelsen kommer förvaltningen att ansöka om en ombudgetering motsvarande förskottsbetalningen för dessa kontroller. PwC har bedömt att överföringen av kontrollskulden inte kan göras via redovisningsmässig periodisering.

Beskrivning

För tillsynens avgifter gäller den grundläggande principen att tid för vilken verksamhetsutövarna har betalat, ska återgäldas med tillsynstid. Detta är ett fundament för en legitim kommunal tillsyn. Taxan motsvarar i huvudsak den av Sveriges kommuner och regioner utarbetade miljöbalks- och livsmedelstaxan och är riskbaserad. Stockholms taxa bygger på en analys av tidigare års tillsynsbehov med en bedömning av de kommande årens behov av tillsyn. Varje tillsynsobjekt besöks dock inte årligen utan för många objekt sker tillsynen med något eller några års mellanrum. Nämnden följer upp detta på objektsnivå och per tillsynsområde. Detta är också en utgångspunkt i den årliga taxeöversynen.

Aktiviteter:

- Översyn av taxor med fast årsavgift
- Tillämpa system för uppföljning av att utförd tillsynstid motsvarar betalade avgifter med särskild prioritering av verksamhetsutövare med fasta årsavgifter

- Med beviljade resurser utföra överförda kontroller som förvaltningen inte hann med under 2020

Bibehålla en hög självfinansieringsgrad

Förvaltningen gör årligen en taxeöversyn. Taxan är i linje med lagstiftarens intentioner om självkostnadsfinansiering av tillsynen. I den årligt återkommande jämförelsen mellan miljöförvaltningar i Stockholms län framgår att Stockholms miljöförvaltning har en hög självkostnadsfinansiering både vad gäller miljöbalkstillsynen och livsmedelskontrollen.

Av tabellen nedan framgår självfinansieringsgrad för 2019 - 2021.

	VP 2020	T2 2020	VP 2021
Miljöbalkstillsyn (MB)			
<i>Självfin.grad Hälso skydd</i>	67%	67%	66%
<i>Självfin.grad Plan och Miljö</i>	67%	68%	68%
Självfin.grad MB	67%	67%	67%
Livsmedelskontroll			
<i>Självfin.grad Livsmedelskontroll</i>	79%	77%	79%
MHN tillsyn	72%	71%	72%

Den planerade självfinansieringsgraden för miljöbalkstillsynen och livsmedelskontroll ligger på samma nivå som VP 2020. Något lägre självfinansieringsgrad 2021 för avdelning Hälso skydd beror på utökad rambudget för icke-debiterbar tillsyn för särskilt prioriterade områden. Det bör noteras att överföring av kontrollskulden från 2020 inte inkluderats i beräkningen.

Nämnden bibehåller den höga självfinansieringsgraden trots fortsatta pandemin och ligger bland de högsta, såväl i länet som i riket, när det gäller självfinansiering.

Årsarbetare inom Miljöbalks- och Livsmedelstillsynen

	Utfall 2019	VP 2020	VP 2021
Miljöbalkstillsyn	67,5	70,6	69,1
Livsmedel	47,8	48,0	44,0
Summa	115,3	118,6	113,1

Som tabellen ovan visar har antalet årsarbetare inom miljöbalkstillsynen ökat mellan 2019 och 2020. Ökningen beror på utökning inom ekologi, inomhusmiljö, riktad bostadstillsyn, samt byggtillsyn. Minskning av antal årsarbetare för 2021 beror på bortfall av objekt i oljehamn och läkemedelsindustri samt färre ansökningar/anmälan av värmepumpar och skolor/förskolor. Antalet årsarbetare inom livsmedelskontroll minskar år 2021 på grund av minskning av antal tillsynsobjekt till följd av rådande pandemi.

Utöver årsarbetare som redovisats ovan tillkommer personal som ska utföra trängseltillsyn, totalt cirka 4 årsarbetare för perioden januari-maj.

För att utföra kontrollskulden från år 2020 behövs det ytterligare cirka åtta årsarbetare i extra personalresurser.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Miljöförvaltningen bedriver ett kontinuerligt utvecklings- och förbättringsarbete för att säkerställa effektiva processer med hög kvalitet. Inom ett flertal områden fungerar nämndens expertfunktioner stödjande till andra förvaltningar och bolag inom staden, inte minst inom upphandlingsområdet. Miljöförvaltningen bedriver också, i enlighet med miljö- och hälsoskyddsnämndens riktlinjer för EU-policyarbete, ett aktivt påverkansarbete genom ett antal europeiska nätverk för att driva stadens och nämndens intressen. Vidare strävar förvaltningen efter att vara en bra och attraktiv arbetsgivare med en god arbetsmiljö och generösa möjligheter till kompetensutveckling.

Internationella sammanhang och samverkansytor

I enlighet med stadens internationella strategi bedriver, som ovan nämnt, miljöförvaltningen ett aktivt påverkansarbete inom flera internationella nätverk för att driva stadens intressen. Förvaltningen är aktiv inom Eurocities miljöforum (samt miljöforumets arbetsgrupper med fokus på bland annat energi och klimat, vatten och biologisk mångfald) och bidrar också tidvis med synpunkter till ställningstaganden producerade av Eurocities transportforum. Förvaltningen är även medlem av transportnätverket POLIS. Genom pågående och tidigare genomförda EU-projekt har förvaltningen också ett utbrett kontaktnät med andra relevanta aktörer inom Europa. EU-projekt möjliggör testandet av nya innovativa lösningar, och en process är också under framtagande för att enklare sprida resultaten av genomförda projekt. Mer information finns även under nämndmål 3.2.1.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	84	82	År
 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	90 %	90%	År
 Andel upphandlingar där marknadsdiallog har genomförts	70 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Index Bra arbetsgivare	87	84	År
 Sjukfrånvaro	3,2 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	1,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta en kostsamordnande funktion med ansvar för samordning och styrning av livsmedel	2021-01-01	2021-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden förslå organisationsförbättringar i tillstånd- och tillsynsprocesser i syfte att erbjuda en sammanhållen och förenklad myndighetsutövning. I detta ska särskilt beaktas samverkan mellan tillståndsverksamheten och stadens alkohol, narkotika, doping och tobaksförebyggande (ANDT) arbete	2021-01-01	2021-12-31

Nämndmål:

3.2.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska på internationell nivå verka för ett proaktivt miljöarbete som driver åtgärds- och utvecklingsarbete framåt

Förväntat resultat

Genom att delta i olika nätverk bevakar förvaltningen utvecklingen inom olika miljöfrågor på EU-nivå. Genom demonstrationsprojekt testas innovativa hållbarhetslösningar, och med hjälp av erfarenheter från dessa projekt föreslås regelförändringar så att staden kan driva ett proaktivt miljö- och klimatarbete, exempelvis vad gäller energieffektivisering och minskade växthusgasutsläpp.

Beskrivning

Förvaltningen deltar i Eurocities miljöforum och därtill underliggande arbetsgrupper. Förvaltningen lyfter bland annat frågor om kopplat till energi och klimat, utmaningarna i att nå miljö kvalitetsnormerna för vatten samt synpunkter på EU:s strategier om biologisk mångfald. Förvaltningen bidrar också med underlag till stadens svar till olika samråd som EU-kommissionen genomför.

Förvaltningen medverkar i stadens arbete för att skriva på ett City Climate Contract så att Stockholm blir en av 100 städer i Europa som visar vägen för hur klimatneutralitet kan uppnås redan 2030.

En process för att ta tillvara erfarenheter från framgångsrika projekt ska utvecklas för att underlätta spridningen av resultaten; inom staden, till andra kommuner och internationellt. Projektet ”Hållbarhet blir standard”, med finansiering från Vinnova, pågår 2019 – 2023 och syftar till att ta vidare innovativa hållbara lösningar som genomförts i pilotprojekt till att bli standardlösningar i stadsutvecklingsarbetet. Genom att arbeta med ett holistiskt perspektiv beaktas flera hållbarhetsfrågor samtidigt, vilket ger en möjlighet att förstärka positiva synergier och undvika negativa bieffekter.

Nämnden har också ett kontaktnät av aktörer runt om i Europa efter flera genomförda projekt på kemikalieområdet. I flera sammanhang presenteras nämndens arbete och behovet av kemikaliearbete med inriktning på diffusa källor betonas, liksom betydelsen av att inkludera professionella slutanvändare av varor kemiska produkter, som serviceföretag och kommuner, i arbetet för giftfri miljö.

Aktiviteter:

- Aktivt söka relevanta internationella sammanhang och samverkansytor för att öka verksamhetsutveckling samt i syfte att samordna synpunkter på strategier och EU-lagstiftning
 - Verka inom nätverken Eurocities, CNCA, ICLEI, C40 och POLIS.
- Aktivt söka relevanta EU-bidrag för att öka graden av extern finansiering och tillvarata möjligheter som erbjuds inom EU:s fonder och program att delta i innovations- och samverkansprojekt som stärker den ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarheten.

Nämndmål:**3.2.2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska bidra till att Stockholms stads upphandlingar är hållbara****Förväntat resultat**

Minskad miljö- och klimatpåverkan från varor och tjänster som köps in av staden. Stockholm ska vara i framkant när det gäller miljökrav vid upphandling, samt uppföljning av att miljökraven efterlevs.

Beskrivning

Nämnden ska använda sin expertkunskap för att bistå andra verksamheter i staden i att ställa relevanta miljökrav vid upphandlingar och i att implementera dessa under avtalstiden. Det gäller till exempel vid ny- och ombyggnationer, upphandling av solenergianläggningar, varor, kemikalier, städtjänster samt fordon och transporter. Förvaltningen ska utöka arbetet med att ge råd och stöd vid kravställning och uppföljning av upphandlingar där fordon och transporttjänster ingår, till de förvaltningar och bolag som så önskar. För upphandlingsrelaterade aktiviteter kopplat till kemikalieområden, se även nämndmål 2.5.5. Tillsammans med arbetsmarknadsnämnden och med stöd av kommunstyrelsen ska nämnden också bereda goda förutsättningar för stadens interna återbruksverksamhet.

Aktiviteter:

- Säkerställa att kemikalieplanen och rekommendationen för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi uppfylls i bygg- och anläggningsprojekt, i samverkan med trafikenämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna samt byggande och anläggande bolag
- Vid behov stödja övriga nämnder och bolagsstyrelser i samband med upprättande, utvärdering samt uppföljning av miljö- och klimatkrav vid upphandling.
- I samverkan med kommunstyrelsen och servicenämnden säkerställa att miljökrav inkluderas i inköpsprocessen för de centrala avtalsområdena samt stödja nämnder och bolag att göra detsamma i de egna avtalen

- Tillsammans med servicenämnden och kommunstyrelsen utreda förutsättningar och kostnader för att upprätthålla en miljö- och klimatomärkning för inköpssystem med tillhörande arbetssätt
- Ta fram kravformuleringar kopplade till handlingsplanen för biologisk mångfald i samband med upphandling av måltidstjänster.
- Ta fram en kravspecifikation för upphandling av naturskötsel i samverkan med trafikkontoret och stadsdelsförvaltningarna
- Stödja nämnder och bolagsstyrelser med miljö- och klimatkrav vid upphandlingar där fordon och tjänster som inkluderar fordon och transporter ingår

Nämndmål:

3.2.3 Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet är innovativ och använder digitala verktyg

Förväntat resultat

Miljö- och hälsoskyddsnämnden verksamhet bedrivs på ett effektivt sätt där digitaliseringens möjligheter nyttjas och användandet av innovativa och kostnadseffektiva lösningar främjas. Nämnden arbetar kontinuerligt med att utveckla och kvalitetssäkra rutiner kring GDPR och informationssäkerhet.

Beskrivning

Utifrån miljöförvaltningens strategiska färdplan för digitalisering genomförs ett antal åtgärder i syfte att öka nyttjandet av digitala lösningar på förvaltningen. Även strukturer och former för att fånga upp innovativa lösningar ska implementeras. Under året har förvaltningen också för avsikt att genomföra förstudier för att identifiera lämpliga utvecklingsprojekt där ökat digitalt stöd alternativt AI kan ge god effekt.

Aktiviteter:

- Implementera prioriterade e-utbildningar
- Gör strategi och plan för digital kompetensutveckling
- Förmedla kunskap om digitala arbetssätt
- Föreslå och planera prioriterade projekt för utveckling
- Avdela konkreta arbetsuppgifter för löpande innovationsutveckling
- Formulera konkreta mål för det digitala ledarskapet
- Ta fram en datastrategi och plan
- Ta fram en AI-strategi
- Utred krav för digitala verktyg för arbete oberoende av tid och plats
- Identifiera och prioritera behov av samarbeten

- Planera och strukturera kommunikation av färdplanen
- Översyn av nämndens artikel 30-register, samt framtagande av rutin för att hålla registret uppdaterat
- Översyn av nämndens informationsklassningar enligt stadens riktlinjer för informationssäkerhet

Nämndmål:

3.2.4 Miljöförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare med en hälsosam arbetsmiljö och gott ledarskap

Förväntat resultat

Miljöförvaltningen är fortsatt en attraktiv arbetsgivare som håller en hög produktionstakt med kompetenta medarbetare som trivs på arbetet.

Beskrivning

Miljöförvaltningen fortsätter satsa på kompetensförsörjning i enlighet med den kompetensförsörjningsplan som beslutats för 2021-2023. Miljöförvaltningen jobbar också för att vara en attraktiv och modern arbetsplats genom att satsa på digitalisering, automatisering och AI enligt förvaltningens digitala färdplan där bland annat digitala former för lärande utvecklas och förstärks. Förvaltningen erbjuder även attraktiva villkor i arbetet t.ex. i form av friskvårdsmöjligheter och flexibla arbetstider som främjar möjligheten att ha balans mellan arbete med privatliv. Utbildningar inom relevanta områden erbjuds kontinuerligt förvaltningens chefer. Rekryteringar sker kompetensbaserat och en mångfald hos de sökande eftersträvas.

Aktiviteter:

- Erbjud utbildningar inom bland annat juridik, ekonomi och ärendehantering för förvaltningens chefer och medarbetare
- Erbjud utbildningar för förvaltningens chefer inom ledarskap, lönebildning, arbetsmiljö, arbetsrätt, kompetensbaserad rekrytering och rehabilitering
- Upphandla nytt tidrapporteringsystem för flextid.
- Kompetensutvecklingsinsatser för förvaltningens inspektörer inom bemötandefrågor och hot och våld
- Fortsatt delta i Nyckeltalsinstitutets index för jämställdhet (JÄMIX) och Attraktiv arbetsgivare
- Förbättrad introduktion av nyanställda. Webbaserad introduktionskurs för nyanställda som komplement till fysisk introduktion som sker en gång per halvår.
- Se över förvaltningens lönekriterier

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige har beslutat om en ekonomisk ram för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2021 som uppgår till 226,4 mnkr i kostnader och 96,1 mnkr i intäkter, det vill säga en nettobudget om 130,3 mnkr. Jämfört med kommunfullmäktiges budget för 2020 som beslutades i oktober 2019 ökar nettobudgeten med 10,6 mnkr.

Nämndens resurser måste disponeras på effektivast möjliga sätt vilket medför behov av ständiga anpassningar och denna utveckling drivs på av kostnadsutvecklingen och de effektiviseringskrav som återfinns i stadens budget. Det är viktigt att framhålla att nämnden måste klara dessa effektiviseringskrav inom den del av budgeten som inte är tillsyn eftersom tillsynens effektivisering redan har diskonterats genom taxeöversynen. Besparingar får då göras inom den kvarvarande delen av nettobudgeten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska år 2021 fortsätta fokusera på kärnverksamheten, det vill säga tillsynen, med hög självfinansieringsgrad inom detta område. Förvaltningen bibehåller en hög självfinansieringsgrad trots den fortsatta pandemin och de anpassningar som krävs i rådande situation.

Tabellen nedan visar nämndens intäkter och kostnader i detalj per kostnadsslag med särskilt fokus på tillsynsområdet. Tabellen visar bland annat på en fortsatt hög nivå av tillsynsrelaterade intäkter trots pandemin. Det finns en osäkerhet gällande antal tillsynsobjekt inom livsmedelskontrollen, som i sin tur påverkar intäkter för 2021. Förvaltningen har tagit höjd för rådande situation samt utvecklingen inom restaurang- och nöjesbranschen och prognostiserar något lägre intäkter inom livsmedelskontroll i VP 2021 jämfört med VP 2020.

Inom miljöbalken ökar tillsynsintäkterna för tillsyn inom avfall, skyddade områden och köldmedia medan tillsynintäkter från tillsyn av oljehamn, värmepumpar och läkemedelsindustri minskar på grund av bortfall av objekt.

Prognostiserade tillsynsintäkter för 2020 är lägre än budgeterats beroende på omprioriteringar i verksamheten. Förvaltningen har sedan i våras genomfört tillsyn avseende bordsservering och trängsel på bland annat restauranger och caféer, först på uppdrag av Smittskydd Stockholm och sedan den 1 juli med eget beslutsmandat när lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen trädde i kraft. Denna tillsyn har prioriterats vilket har medfört omDispositionering av resurser från andra tillsynsområden. Trängseltillsynen innebär både en intäktsminskning inom ordinarie tillsyn samt extraordinära kostnader. Ersättning om 16,1 mnkr för period juli-december 2020 har dock erhållits genom den statliga kompensation kopplat till pandemin som tilldelats kommunerna i oktober 2020.

På grund av verksamhetsomprioriteringar, som följd av Covid-19 pandemin, har nämnden en kontrollskuld till stadens livsmedelsverksamheter om 1500 kontroller motsvarande cirka 7,5 miljoner kronor. Det är kontrolltid som verksamheterna redan har betalat för år 2020 men som nämnden inte har haft möjlighet att utföra. Kontrollskulden behöver hanteras under 2021 med en temporär förstärkning av personalen i form av visstidsanställningar.

Den fortsatta omfattningen av trängseltillsyn är i nuläget svårbedömd men troligen fortsätter den åtminstone till sommaren 2021.

Miljöförvaltningens intäkter och kostnader år 2020 - VP 2021

Intäkter	B 2020	P 2020*	B 2021
Fasta årliga avgifter, MB	28,1	27,5	28,3
Timdebitering, MB	20,1	17,6	20,3
Ansökning/Anmälan, MB	3,6	2,7	3,0
Undersökning, MB	0,0	0,0	0,0
S:a intäkter, MB	51,9	47,8	51,6
Fasta årliga avgifter, Livs	38,0	37,3	36,8
Extraordinära avgifter, Livs	3,2	2,5	3,3
Registrering, Livs	3,4	2,9	3,1
1:a årliga, Livs	3,1	4,2	2,9
S:a intäkter, Livs	47,7	46,9	46,1
Övriga tillsynsintäkter	2,0	19,4	2,3
S:a tillsynsintäkter	101,5	114,1	100,0
SLB-analys	14,2	13,8	13,8
Miljöbilar	5,4	4,8	5,8
Övriga intäkter/bidrag	11,5	11,9	10,6
S:a intäkter	132,6	144,6	130,2

Kostnader	B 2020	P 2020	B 2021
Personal	177,0	174,9	184,0
Konsult/köpta tjänster	32,8	34,0	27,7
Lokaler	17,2	17,1	17,5
Utbildning och konferenser	3,7	2,2	3,6
Resor	1,5	0,9	1,0
Bidrag	0,1	0,2	0,3
Kontors- och driftkostnader	3,3	2,9	3,5
Information	0,1	0,4	0,1
Fordon	0,9	0,6	0,8
Inventarier	0,4	0,3	0,3
Tele/Data	11,9	11,0	11,5
Frisk/hälsovård	0,8	0,7	0,8
Övriga personalkostnader	1,5	1,0	1,3
Avgifter	3,0	3,1	3,1
Kundförluster	1,0	2,2	1,6
Övrigt inkl. avskrivningar	3,2	2,1	3,4
S:a kostnader	258,3	253,7	260,5
Netto	-125,7	-109,1	-130,3

*Prognosen inkluderar intäkter för ej utförda tillsynskontroller inom livsmedelskontrollen. I samband med VB kommer förvaltningen att ansöka om ombudgetering avseende denna kontrollskuld (om ca 7,5 mnkr).

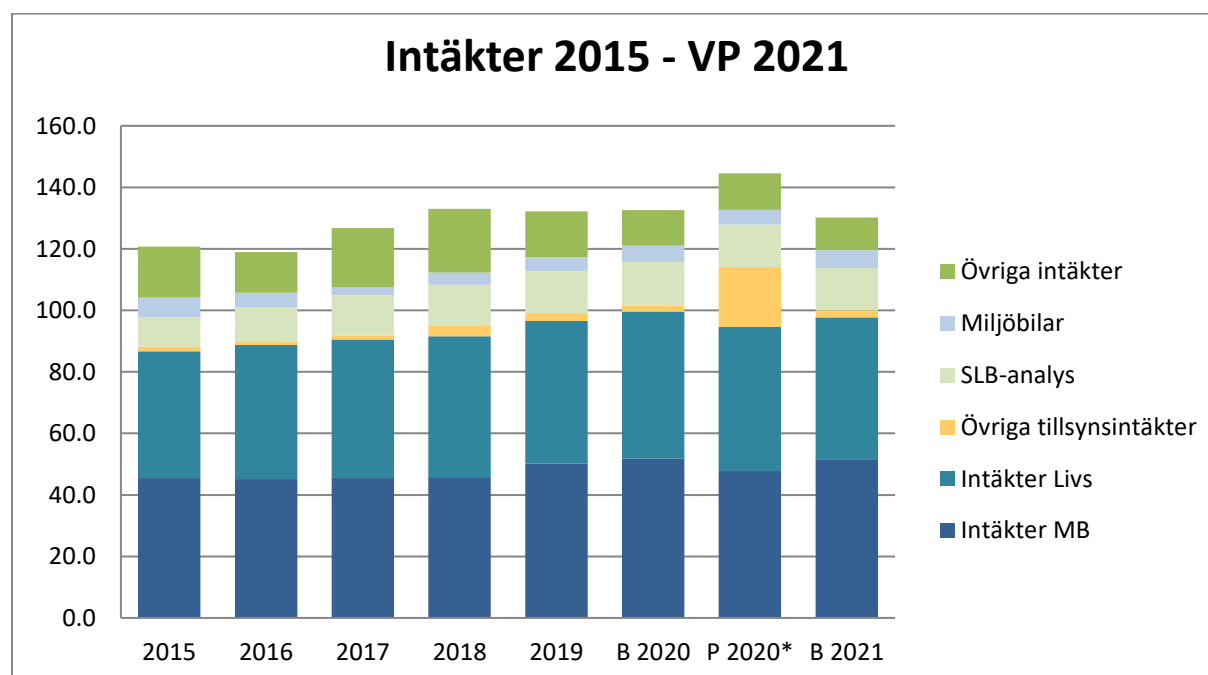
I tabellen ingår inte ansökta budgetjusteringar från central medelsreserv för VP 2021 (totalt 5,1 mnkr).

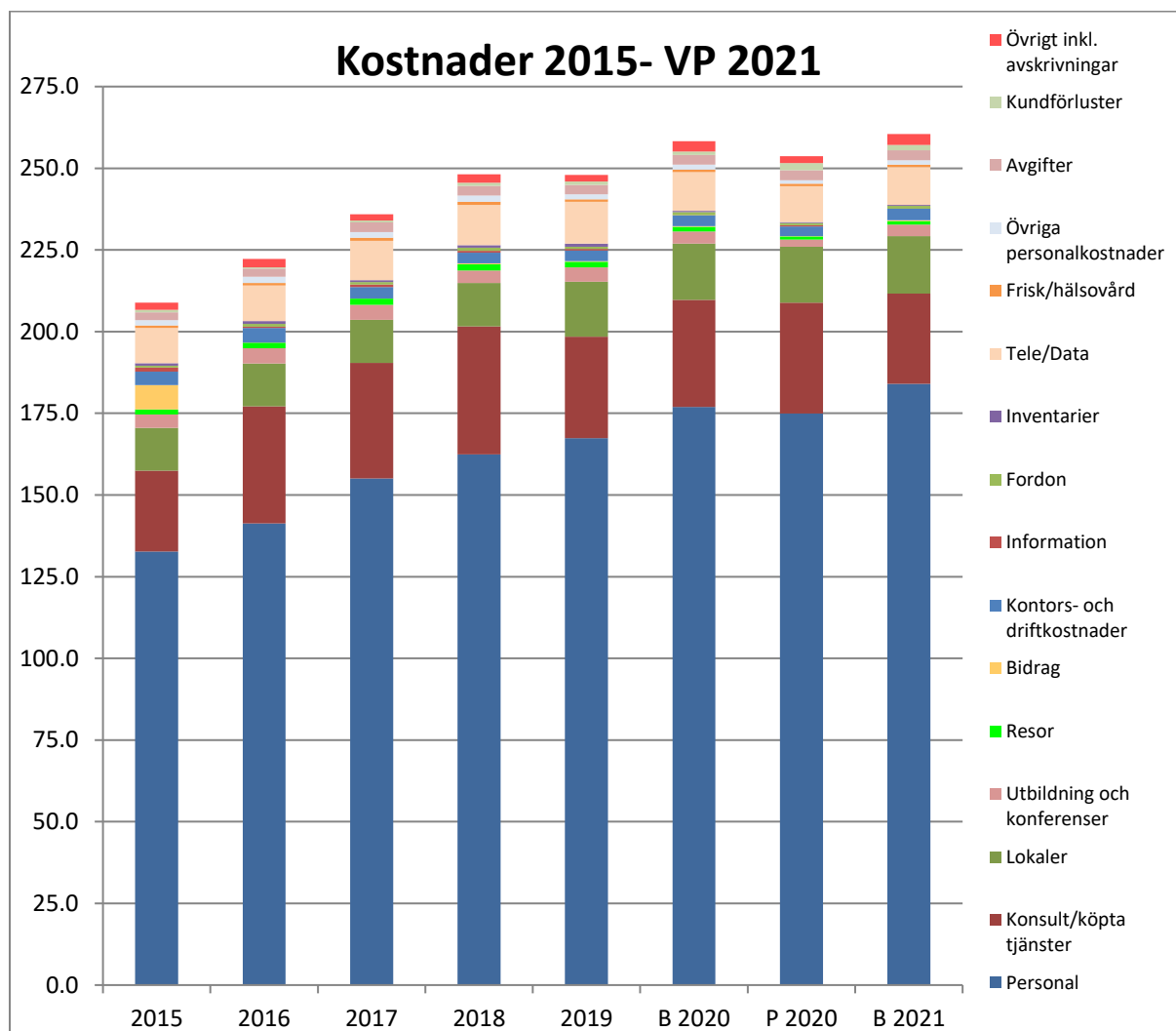
Ordinarie verksamhet - d.v.s. tillsyn av samhällsviktig verksamhet, verksamheter som inte i någon större omfattning påverkas av den pågående pandemin samt verksamheter där kontroll utifrån miljö- och hälsoaspekter är särskilt viktig - fortgår parallellt med de extraordinära insatserna kopplade till Covid-19. Dock kommer miljöförvaltningen fortsatt avvakta med tillsyn inom vissa områden.

Övriga tillsynsintäkter minskar år 2021 vilket förklaras av minskat statsbidrag för trängseltillsyn som regeringen ännu inte har fattat beslut om. Även övriga intäkter/bidrag minskar för 2021, vilket förklaras av minskad extern finansiering för projekten som brukar variera mellan åren beroende på antal pågående projekt.

Diagrammet nedan visar i huvudsak oförändrad fördelning av intäkter inom förvaltningens verksamhetsområde de senaste 5 åren, med undantag för prognos 2020 där minskade tillsynsintäkter balanseras med statsbidraget avseende trängseltillsynen.

Intäkter och kostnader presenteras i den ordning som visas på grafens höger sida.

Diagrammet ovan visar förvaltningens kostnadsfördelning 2015 – VP 2021.

Personalkostnaderna är förvaltningens största kostnadspost och utgör cirka 70 procent av de totala kostnaderna. Personalkostnader för 2021 ökar till följd av lönehöjningar enligt aktuella lönerörelser samt personella förstärkningar inom bl.a. tillsyn enligt miljöbalken, miljöbilar, kommunikation och miljöövervakning och är kopplade till budgetuppgifterna.

Jämfört med år 2020 minskar konsultkostnader och köpta tjänster p.g.a. lägre kostnader för utveckling av verksamhetssystemet ECOS och färre aktiviteter inom projekten, men förväntas öka under 2021 om förvaltningen får de begärda budgetjusteringar om 4,6 mnkr för framtagande av lokala åtgärdsprogram i prioriterade vattenförekomster samt 0,5 mnkr för genomförande av prioriteringsstöd för naturvårdsskötsel som gynnar biologisk mångfald.

Budget 2021 uppdelat per verksamhetsområde redovisas i bilaga 1.

Investeringar

För år 2020 uppgår nämndens investeringsutgifter till 1,3 mnkr vilket fördelas som kostnad på flera år. Investeringarna avser framförallt utrustning för SLB-analys.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Nämnden har inga verksamhetsprojekt där kostnaderna bedöms överstiga 50 mnkr, som har betydande påverkan på stadens ekonomi eller berör frågor som är av strategisk vikt.

Budgetjusteringar

Sammanlagt ansöker miljöförvaltningen budgetjusteringar om 5,1 mnkr.

Ansökan om budgetjustering avseende framtagande av lokala åtgärdsprogram i prioriterade vattenförekomster under 2021

Miljöförvaltningen ansöker inom ramen för VP 2021 om tilldelning av 4,6 mkr för 2021 ur Central medelsreserv 2 för det fortsatta arbetet med lokala åtgärdsprogram fördelat enligt följande:

- Framtagande av lokala åtgärdsprogram för Strömmen och Lilla Värtan: 0,8 mkr
- Färdigställande av 13 lokala åtgärdsprogram: 1,5 mkr.
- Genomföra uppföljande utredning av fällningen i Brunnsviken, Djurgårdsbrunnsviken och Sicklasjön: 0,3 mkr.
- I samverkan med Stockholm Vatten och Avfall AB genomföra vidare utredning av LÅP-åtgärder: 2,0 mkr.

För mer detaljerad redovisning av ansökan om budgetjusteringen se bilaga 5.

Ansökan om budgetjustering för genomförande av prioriteringsstöd för naturvårdsskötsel som gynnar biologisk mångfald

Miljöförvaltningen ansöker inom ramen för VP 2021 om tilldelning av 0,5 mkr för 2021 ur Central medelsreserv 2 för det fortsatta arbetet med att genomföra det digitala verktyget prioriteringsstöd för naturvårdsskötsel, fördelat enligt följande:

- Utvidga prioritetet i dpMap till att omfatta alla stadsdelar: samverkan mellan samtliga SDF, TK och MF (Kartering, urval och datainläggning)
- Ta fram utbildningsmaterial för prioritetet: lathund för arbetsprocess, dokumentation av verktyget samt metodik för uppföljning av naturvårdsskötsel

För mer detaljerad redovisning av ansökan om budgetjusteringen se bilaga 6.

Omslutningsförändringar

Totalt begärs 34,1 mnkr i omslutningsförändringar enligt nedan:

- **Tillsyn 13,4 mnkr;** för ökade intäkter och kostnader inom tillsyn
- **Miljöövervakning 4,5 mnkr;** för ökade intäkter och kostnader inom miljöövervakning p.g.a. ökad efterfrågan efter luftmätningar
- **Miljöbilsprojekten 4,9 mnkr;** EU:s bidrag för miljöförvaltningens kostnader för miljöbilsprojekten.
- **Energi och klimat 0,2 mnkr;** För ökade kostnader och intäkter inom energirådgivning och klimatarbete
- **Gemensamma kostnader 0,1 mnkr;** Ersättning från Arbetsförmedlingen avseende personalkostnader.
- **Projekt GrowSmarter 2,2 mnkr;** EU:s bidrag för miljöförvaltningens kostnader för projektet.
- **Projekt Energirådgivning 2,0 mnkr;** Extern finansiering av ökade kostnader för projektet
- **Projekt Regional energirådgivning 1,6 mnkr;** Extern finansiering av ökade kostnader för den regionala energirådgivningen.
- **Projekt Fossilfritt 2030 1,0 mnkr;** Extern finansiering av ökade kostnader för projektet
- **Miljösamverkan i Stockholms län (MSL) 1,3 mnkr;** Extern finansiering av Miljösamverkan i Stockholms län som miljöförvaltningen projektleder.
- **Projekt LCA-beräkningar för byggmaterial 0,8 mnkr;** Extern finansiering av ökade kostnader för projektet
- **Projekt Hållbarhet blir standard 0,6 mnkr;** Extern finansiering av ökade kostnader för projektet
- **Projekt Building Sustainability 0,5 mnkr;** Extern finansiering av ökade kostnader för projektet
- **Projekt LIFE IP Rich Waters 0,3 mnkr;** Extern finansiering av ökade kostnader för projektet.
- **Projekt Fasttrack 0,3 mnkr;** Extern finansiering av ökade kostnader för projektet.
- **Projekt Biotopdatabas-verktyg för övervakning 0,2 mnkr;** Extern finansiering av ökade kostnader för projektet
- **Övriga mindre projekt 0,2 mnkr;** Extern finansiering av ökade kostnader för projekten.

Särskilda redovisningar

Nedan redovisas förvaltningens arbete inom ramen för de Agenda 2030-mål där miljö- och hälsoskyddsnämnden har ansvar eller delansvar.

Agenda 2030

Arbetet har under 2020, under ledning av stadsledningskontoret, innefattat framtagande av en hållbarhetsrapport. Syftet är att för respektive målområde sammantaget belysa nulägesbild, utmaningar, övergripande åtgärdsbehov, behov av samverkansprocesser samt synergieffekter med andra mål. Underlaget grundar sig på det analysarbete för respektive målområde som genomfördes 2019. Underlag för en bredare förvaltningsövergripande kommunikation har också tagits fram av stadsledningskontoret. Arbetet kring de lokala åtgärdsprogrammen för vatten samt Handlingsplan för biologisk mångfald med de efterföljande Stadsdelsvisa åtgärdsprogrammen är prioriterade samverkansprocesser inom staden för uppfyllelse av mål nr 14 och 15. Under 2021 kommer förvaltningen att fortsätta att driva på prioriterade åtgärder och samverkansprocesser i Agenda 2030-arbetet bland annat genom att identifiera behovet att utveckla samverkansprocesserna och föreslå nya projekt internt och med andra aktörer i staden.

Mål 7. Hållbar energi för alla (miljö- och hälsoskyddsnämnden)

Förvaltningens löpande arbete med energieffektivare fordon (framför allt elfordon), ökad andel biobränslen, utfasning av fossila uppvärmningssystem, energieffektivisering i byggnader samt ökad förnybar elproduktion är alla viktiga komponenter för att nå målet Hållbar energi för alla liksom stadens-, nationella- och globala klimatmål.

Förvaltningen samverkar i olika fora med akademi, näringsliv liksom med stadens bolag och förvaltningar som bidrar till att nå målen. Särskilda satsningar görs inom olika tematiska projekt som förvaltningen initierar.

Mål 12. Konsumtion och produktion (miljö- och hälsoskyddsnämnden)

Stockholms utmaningar är stadens verksamheters och invånarnas konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp, ohållbara konsumtionsmönster samt spridningen av giftiga kemikalier. En annan utmaning är att ställa om Stockholm till en cirkulär ekonomi. Stadsövergripande samverkan utvecklar stadens upphandlingar genom införande av kategoriteam samt stadens strategiska kommunikation för att skapa engagemang för omställning och främja hållbara livsstilar. Förvaltningens löpande arbete med åtgärder i miljöprogrammet, klimathandlingsplanen, matstrategin ”God, hälsosam och klimatsmart mat”, stadens avfallsplan för återbruk och matavfallsinsamling, samt stadens kemikalieplan bidrar till att nå målet hållbar konsumtion. Förvaltningen samverkar även i olika fora med akademi, näringsliv och civilsamhället som bidrar till att nå målet.

Mål 14. Hav och marina resurser (miljö- och hälsoskyddsnämnden)

Mål 14 handlar om att bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt. Påverkan på de marina miljöerna är storskalig och sträcker sig långt utanför stadens rådighetsgränser. Utmaningarna är kopplade till miljögifter, exploatering och andra aktiviteter i och kring vattenmiljöerna, nedskräpning, överfiske, destruktiva fiskemetoder och klimatförändringar. Stadens rådighet är främst kopplad till stadens arbete för god vattenstatus utifrån vattendirektivet samt åtgärder kopplade till nedskräpning och avfall. Uppdraget att ta fram och genomföra lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster är prioriterade insatser för måluppfyllelse. Frågor som att tillämpa tillsyn i vattenrelaterade frågor, samverka med andra förvaltningar kring stadsutvecklingsfrågor, exploatering och drift samt krav i upphandling är utpekade områden.

Mål 15. Ekosystem och biologisk mångfald (exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden)

Mål 15 handlar om att genom hållbar markanvändning stoppa förlusten av den biologiska mångfalden och stärka ekosystemen. Avvägningen mellan att bevara och stärka den biologiska mångfalden och dess ekosystemtjänster och tillåta uttag av naturresurser är en intressekonflikt. En hållbar användning av naturresurser är en förutsättning för en hållbar ekonomi.

Generellt sett har staden stor rådighet över målet inom Stockholm stads gränser då staden dels äger mycket mark och dels har planmonopol för mark- och vattenanvändning. Synergieffekter kan nås särskilt inom arbetet med att öka den biologiska mångfalden och arbeta för särskilt folkhälsobefrämjande grönytor och medborgarnas närhet till dessa.

Systematiskt kvalitetsarbete

Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla processer och arbetssätt för ökad effektivitet och högre kvalitet. Kvalitetsarbetet bedrivs till stor del decentraliserat på miljöförvaltningen där medarbetare har som mål att ständigt utveckla och förbättra processerna inom sina respektive sakområden. Från administrationens sida görs löpande översyner av rutiner och processer i syfte att förenkla, och där det är möjligt, digitalisera arbetssätten.

Miljöförvaltningen har också tagit fram en strategisk färdplan för digitalisering, där aktiviteter initierades 2020 och arbetet förväntas växla upp ytterligare med en större bredd av aktiviteter 2021. Fokus är att hitta lämpliga digitala lösningar för ökad effektivitet och medborgarnytta. Samverkan med staden centralt är i flera fall nödvändig, då eventuella nya digitala lösningar behöver införlivas i stadens IT-infrastruktur. Förvaltningen behöver såklart anpassa eventuella nya lösningar för stadens plattformar, men det är också av vikt att befintlig IT-infrastruktur har en följsamhet för nya lösningar. Inom denna typ av utvecklingsarbete finns naturligtvis också risk för målkonflikter, som måste analyseras och hanteras. Gällande lagstiftning behöver tas i beaktande, och inte minst GDPR och regler kring IT-säkerhet måste uppfyllas. Förutom nya digitala lösningar och ökad digital kompetens är också strukturer för innovation en viktig aspekt vid implementeringen av den digitala färdplanen. Mer information finns också under nämndmål 3.2.3.

Miljöförvaltningen deltar också i ett flertal projekt, både som projektägare och som partner, där både akademi och företag finns representerade. Projekten syftar inte sällan till att ta fram och testa nya innovativa lösningar för att på ett enkelt sätt skapa hälsa- och miljönytta. Exempel på sådana projekt är Hållbarhet blir standard, Drizzle och iWater.

Vad gäller synpunkter och klagomål så har miljöförvaltningen över åren haft ett tämligen lågt antal serviceanmärkningar och vad gäller klagomål på nämndens beslut i specifika ärenden så registreras dessa i det pågående ärendet och besluten är överklagningsbara.